

Культура

щоп'ятниці

17 червня 2016 р.

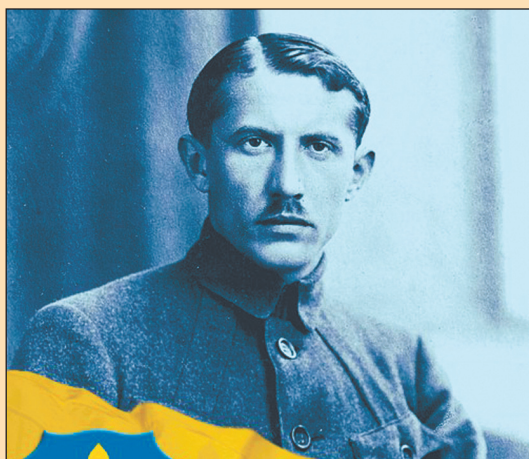
і життя

Ікони на ящиках

стор. 3

Ювілей Провідника нації

стор. 6

Трійця: унікальні спогади

стор. 14

Фото Романа РАТУШНОГО

**Я вірю
в краще майбутнє!** стор. 8-9

редактор
Христина ДИЧКО

наголос

«КРАЙ БЕЗМЕЖНОГО ПОТЕНЦІАЛУ...»

14 червня у приміщенні ДП Національного центру ділового та культурного співробітництва «Український дім» відбулося відкриття безпрецедентної культурно-мистецької акції «Донецчина – UA: Перезавантаження».

З цієї нагоди провели брифінг за участю міністра культури Євгена Нищука та голови Донецької облдержадміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації Павла Жебрівського. Перший крок у реалізації ідеї адаптації свідомості українців у сенсі інтелектуально-культурного обміну зроблено. І вже від дня відкриття проекту мешканці столиці та гості матимуть змогу усвідомити і той факт, що незалежно від політичного становища, в якому опинився Донбас, там продовжується не лише фізичне життя, але й духовне, що рятує душі людей у найскладніші часи.

«Головна ідея цього проекту – показати Донецчину у новому звучанні й усвідомити ті засадничі основи формування нації, які закладені у відповідях на запитання: «Якого роду ми є? Звідки наше коріння?» – каже пан Жебрівський. – Прийшла пора прощатися з минулим, адже головною ідеєю проекту є просвітницько-культурологічна діяльність, що сприятиме введенню Донецчини в єдиний український простір». Цей проект є також відповіддю на спротив штучно сформованій свідомості частини донеччан, які й досі живуть і мислять радянськими стереотипами. «Через культурний діалог можна зшити країну...» – додає він.

Ключовим завданням нинішньої влади, яку він представляє, за його переконаннями, є – не заважати. А ще пан Жебрівський розповів про те, що саме вже робиться заради реалізації плану зміни свідомості жителів Донбасу, адже більшість із них ніколи не виїжджали за межі свого регіону, міста, села чи селища. Нині він веде перемовини з Ватиканом стосовно обміну європейським досвідом, якого мають набути майбутні чиновники, бізнесмени та представники інших верств життя; котрі хочуть не лише стати гідними українцями, але й усвідомити різницю між представниками європейської спільноти та задурманеними більшовицькою, а нині вже й російською пропагандою, жителями України.

«Переадресація через культурний діалог не лише можливе, але й ефективне», – у цьому впевнені й керівники відомств, які представляли проект, і всі його учасники.

А міністр культури Євген Нищук стосовно Донбасу висловився рядками з поезії Миколи Вінграновського: «Я вас люблю, як сіль свою Сиваш...» і дав зрозуміти, що цей проект не є одноденкою у планах Міністерства. Усвідомлення того, що діалог між представниками різних регіонів України треба починати з культурного обміну, є одним із головних завдань нинішнього Міністерства та його очільника.

Леся САМІЙЛЕНКО

Коли герої стають ближчими

Христина ДИЧКО

Історія новітньої України – це мозаїка з облич сучасних героїв, звичайних людей, яким не забракло мужності в похмурий час освітити собою дорогу іншим, навіть якщо довелося заплатити за це життям.

Сьогодні в нашій країні формується образ нового українця – лицаря і звитязця, на жаль – дорогою ціною. На зміну жебракуватому, сліпому, нехай і талановитому, але не щасливому простакові приходить молодий юнак, який бере до рук дерев'яного щита і відчайдушно спішить боронити своє. Згодом юнака вберуть в обладунки, на які збиратимуть усім народом, і він гартуватиме волю у кривавих боях з агресором. Ось – наш новий богатир. Процес трансформації дуже болісний, але необхідний. Бо дає нам шанс – вижити і зберегти собі свою землю, мову, свою ідентичність.

шість – із акцентом на фотографії, – розповідає один із координаторів проекту Михайло Жирівський. – Ми вирішили створити щось дуже цікаве, унікальне. Ідея виникла досить-таки спонтанно. Дівчи-

любляли проводити час, школу, пам'ятні дошки... До створення видання долучилися редактори, дизайнери, фотографи, спонсори – усі небайдужі. Багато відгукнулось на оголошення в Інтернеті – просте прохання про допомогу.

Назар Войтович, Устим Голлоднюк, Ігор Костенко, Тарас Слободян, Олександр Капінос, Василь Мойсей – постають у книзі живими людьми, зі своїми захопленнями, мріями, звичками, особливостями характеру. Здається, нещодавно ми з ними перетиналися на котрійсь із вулиць Тернополя. Можливо, навіть одним потягом їхали на Майдан. Однак для них ця поїздка виявилася фатальною.

«У книжці – не просто суха інформація: коли народилися й померли, де навчалися тощо, тут – цілі життєві історії. Ми намагалися передати деталі,

найважливіше – про кожного, – провадить далі Михайло. – Найважчим видалося саме видавництво. Бо ніхто з команди ніколи не мав досвіду у видаванні навіть маленьких збірок, тому ми стикнулися з великою кількістю важливих нюансів, над вирішенням яких довелося багато працювати. Проект благодійний, тож кошти шукали у меценатів, багато втратили через падіння гривні. Також довго шукали можливості продажу через книгарні, у цьому питанні – багато юридичних деталей».

Результат, безперечно, вартував усіх витрачених зусиль. Перша 3D-книга в Україні – вражаюча! Коли дивишся крізь окуляри (а вони йдуть у комплекті), знову й знову занурюєшся в ту атмосферу палаючого 2014-го. Неймовірний ефект присутності! Ближчими стають герої, ріднішою Україна...

Проект «Небесна сотня: історія нескорених» продовжує свою роботу, і не лише провітницьку. За кошти, виручені з продажу книги, вже придбали військову форму, берці, каски, бронезилети; як зазначив Михайло Жирівський, зараз іще назбирали невелику суму, тож планують купівлю автівки для фронту.

Над виданням працювали: Ірина Кучерява, Віталій Дембичський, Михайло Жирівський, Мирослава Мізик, Ірина Григоринська, Андрій Пальчик, Іван Букавін, Аліна Дзюба, Валентина Гуменюк та інші люди доброї волі; фото Андрія Шевчука та Юрія Хмурича.

На фото: волонтер, співавтор книги «Небесна сотня: історія нескорених» Михайло ЖИРІВСЬКИЙ. Фото з архіву Михайла ЖИРІВСЬКОГО

Ця історія про героїв. Небесних і живих. Історія про те, як силами молодих і талановитих твориться унікальний проект, що стає ще одним пазлом у картині нашої перемоги.

Влітку 2014-го, коли потроху стихають гарячі події Майдану, волонтери з Тернополя вирішують увіковічнити своїх загиблих. Розповісти тим, хто досі тримався осторонь, хто думав, що це не їхня битва і не їхня війна; залишити спогад для прийдешніх; підтримати тих, хто втратив рідних і близьких. Так народилася книга «Небесна сотня: історія нескорених». Жива історія героїв» (Нововолинськ, 2015).

«На той час уже було декілька книжок про Майдан, біль-

на з нашої команди – Ірина Кучерява – навчається у Польщі, серед роздаткових матеріалів її університету є такий журнал із паперовими 3D-окулярами і відповідно – декілька сторінок зі спеціальним зображенням. Нам це видалося дуже незвичайним, тож вирішили спробувати зробити у такому форматі книгу про Героїв Небесної Сотні».

Робота була масштабною і тривалою. Над історією кожного із загиблих працювала своя група, що їздила до батьків, родичів, друзів героїв. Волонтери побували у містах і селах, де вони проживали, з дозволу рідних фотографували їхні кімнати, будинки, садок, ті місця, де по-

редактор
Світлана СОКОЛОВА

наголос

■ ПРІОРИТЕТИ УРЯДУ

Міністр культури Євген Нищук провів зустріч із представниками Центрального комітету профспілки працівників культури України та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні. Обговорили нагальні питання, презентували План пріоритетних дій Уряду на 2016 рік.

«Охоплено сегменти, які стосуються соціального, більшою мірою регіонального, аспекту, збереження культурної спадщини, прозорого розподілу коштів для недержавного сектора, зокрема через створення Українського культурного фонду», — окреслив пріоритети міністр.

■ ПАЛІТРА ВІТЧИЗНИ

До 3 липня у Центральному будинку художника Національної спілки художників України триватиме Всеукраїнський культурно-мистецький проєкт – трієнале «Живопис 2016». Він організований Дирекцією художніх виставок НСХУ за підтримки Мінкультури України. Серед 200 робіт художників Києва, Харкова, Одеси, Донецька та інших міст, що експонуються, твори провідних митців: В. Сидоренка, М. Гуйди, А. Криволапа, П. Лебединця, В. Шерешевського та інших.

Трієнале має на меті відобразити об'єктивну картину стану справ у мистецтві живопису – без штучних обмежень чи кураторських уподобань.

■ ВЧИМО СВІТ

У місті Вашингтоні триває міжнародна програма «Перша допомога культурній спадщині у час кризи», зорганізована ІККРОМ та Смітсонівським інститутом. Представники Сирії, Іраку, Італії, Канади, США, Норвегії, Швейцарії та інших країн за допомогою понад 30 тренерів з усіх континентів відпрацьовують ефективні стратегії готовності до надзвичайних ситуацій. Серед інструкторів – Ігор Пошивайло, директор Національного музею Революції Гідності. За його ініціативи проведено семінари з музейної безпеки у Запоріжжі, Києві, Опішному, Львові. Заходи відбулися у співпраці з Мінкультури України та Українським центром культурних досліджень за підтримки Посольства США в Україні та Фонду принца Клауса (Нідерланди).

Мистецтво рятує життя

Світлана СОКОЛОВА

Програма імені Фулбрайта в Україні представила благодійну виставку.

І розгорнули у виставковій залі офісу Програми. Експозиція включає проєкт Софії Атлантової та Олександра Клименка «Ікони на ящиках з-під набоїв» та світлини про діяльність Першого добровольчого мобільного шпиталю імені Миколи Пирогова.

Пройшовши крізь горнило війни (більшість дощок побували на фронті), фрагменти ящиків повернулися у мирне життя іконами, з яких на глядача дивляться Спаситель, Богоматір та святі.

Керівник шпиталю Геннадій ДРУЗЕНКО, Тарас КОМПАНИЧЕНКО, Олександр КЛИМЕНКО та гостя

«Зазвичай ікони пишуть на дошках, аналогічних таким покривкам від ящиків до боеприпасів», — пояснюють організатори, однак по суті вони антиномічні. Ікона засвідчує

Софія АТЛАНТОВА

перемогу життя над смертю, а ящики від боеприпасів, навпаки, є атрибутами кінця. Отож задуманий глибокий символізм: смерть (набої, міни, снаряди, які зберігалися в ящиках) через мистецтво (ікони та арт-об'єкти) трансформуєть-

Олександр КЛИМЕНКО. «Спас з мечем» та фотосвідчення милосердя

ся в життя (медицина, що зцілює). А ще відвідувачі виставки переконалися: експонати пробуджують милосердя.

Гасло благодійного проєкту: «Придбай ікону – підтримай Перший добровольчий мобільний шпиталь імені Миколи Пирогова – врятуй життя!» Отож кошти, отримані від продажу творів, спрямують на потреби згаданого медичного закладу, який уже понад рік допомагає військовим та цивільним у зоні проведення АТО.

Благодійний проєкт стартував напровесні минулого року у стінах Верховної Ради України. За рік виставка експонувалася у Європарламенті, Литовському сеймі, Софії Київській, Національному музеї українського народного декоративного мистецтва на території Києво-Печерської лаври; у таких містах, як Гаага, Антверпен, Берлін, Франкфурт-на-Майні, Мюнхен, Ганновер, Лейпциг, Бонн, Варшава, Люблін, Прага, Катанія (Сицилія), Відень, Рим, Львів, Луцьк, Маріуполь, Дніпропетровськ, Дніпрозержинськ; а також на 25 Міжнародному форумі у Криниці та 8 Безпековому форумі у Києві.

Фото авторки та Мар'яна ЛУНІВА

«Ці дошки пахнуть згарищем...»

Автори проєкту прагнуть відкрити очі європейців та українців: війна – реальність!

Олександр Клименко: «Ікони виступають не лише у своїй прямій функції – свідчення Боготвілення, але є і свідченням того, що відбувається війна на Донбасі. Ми хоч трошки відкриваємо очі європейському обивателю на те, що вона реальна. Й українцям, які звикли цю війну віртуально переживати. Ці дошки пахнуть згарищем, вони свідки тих подій.

Зображення Богородиці, Ісуса, святого Пантелеймона, Миколая, Ангела-охоронця, Георгія Побідоносця... Богородичних ікон багато, бо тема жіночності й материнства в контексті подій на Сході дуже важлива і яскраво знаходить своє вираження.

Фрагмент експозиції

На відкритті в Європарламенті наші журналісти сказали, що кількість депутатів була більшою, ніж на інших подібних заходах. Кошти від реалізації проєкту ідуть на шпиталь – і вже зібрали понад 1000 000 гривень.

Долучилися до ініціативи й письменники. Так, у Львові ми влаштували читання на підтримку шпиталю. І музиканти, як-от Тарас Компаніченко.

Ідея була мою, але відпрацьовували ми її разом, бо

у кожного свій стиль (Соня більш лірична, а я більш строгий, канонічний). Ми одне одного доповнюємо».

Софія Атлантова: «Мене зацікавила робота з матеріалом, що є свідком подій війни.

На деревині залишаються докази про них у вигляді маркування. Буває, привозять дошки, на яких – слід від солдатського взуття. І ця війна стає для тебе настільки реальною, що розумієш: це не лише новини в Інтернеті.

Як на мене, ця дошка, що пройшла шлях через війну і стала іконою, – немов доля України. Можливо, як ці випробування пройдемо, то і ми станемо більш досвідченими та духовними.

А зараз кожне врятоване життя та здоров'я завдяки цим іконам уже є маленькою перемогою».

редактор

Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

Музика

ДИСКОТЕРЦІЯ. 13-19 ЧЕРВНЯ

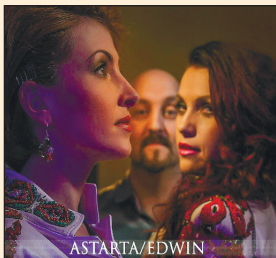

ASH AND ICE / THE KILLS

Оцінка «КіЖ»: ★★☆☆

Есенція: не гнилий фрукт.

Кожен CD американсько-англійського дуету залишає мене враженою, ніби цій музиці

бракує повітря. Відповідний ефект витворює не стільки аскетичний добір інструментів – барабани-бас-гітара, скільки їхнє налаштування – сухе, різке, мінімалістичне. Колись казали, що група Queen грає на ноту більше, ніж потрібно; тоді The Kills завше беруть на ноту-дві-три менше. Не скажеш, що то негатив, радше, особливість, яка подобається або ж ні. Мені більше так – у стриманих рамках.

ASTARTA/EDWIN / ASTARTA + ЕДВІН

Оцінка «КіЖ»: ★★☆☆

Есенція: ой, пограйте, музиченьки, та недовго...

Зачинаю цитатою: «Виплеканий Едуардом Приступою міжнародний проект

тако видав дебютний повноформатник. Поява настільки непересічних релізів у вітчизняній культурі дуже радує, бо такого у нас іще не було. Проект об'єднав зусилля чудових вокалісток із київського етно-рок-гурту Astarta й британця Коліна Едвіна». Тепер без патетики й обстоювання принципу, мовляв, треба хвалити своє, бо воно своє: у спільному витворі двох наших жіночок і бородатого дядька з Альбіону не просто відсутні будь-які відбитки оригінальності – я би сказав, отут узагалі нема нічого хорошого! Ну, поміркуюте: є ритм-секція, котра місить такий собі ф'южн, і є – наче окремо – вокальні завивання сільського типу, котрі в українців мають викликати тільки зубний біль... Якщо вам подобається схожий репертуар, раджу послухати останню платівку Інни Желанної: цей «продукт» хоч і російський, зате талановитий.

НА СОЛНЦЕ / АУКЦИОН

Оцінка «КіЖ»: ★☆☆☆

Есенція: краще налейте йому 100 грамів.

Написати би щось на кшталт: «Наука для розумного», але де ті розумні...

Є закономірності: вивчаєш світ – зростаєш, обмачуєш себе – тонеш у болотному самокопанні; віриш у Всевишнього – тягнешся до світла, дотримуєшся агностицизму – гориш од розжарених протуберанців; всотуєш європейську культуру – проймаєшся цінностями, любиш російську – заражаєшся достоєвщиною... Божевільний скоморох із Ленінграда давно попрямував не в той степ, а після анексії Криму фактично підтримав путінські злодіяння. Й ось обіцяна наука: якщо в тобі сконав громадянин, відтак людина, – невдовзі спочине й митець.

Володимир БАНЯС

Чайковський і Тростянець: роман із містом

Оксана ШЕВЧЕНКО

Днями у місті Тростянці пройшов IV Міжнародний фестиваль «Чайковський-FEST».

Навіть якби тут свого часу, а саме у 1864 році, не залишив сліду Петро Ілліч Чайковський, повірте, місто варте того, аби влаштувати у ньому міжнародний музичний фестиваль. Шляхетні, не займані цивілізацією краєвиди, провінційна заглибленість і тиша, розкішний палац князя Олексія Голіцина – маєток Леопольда Кеніга, де колись кілька місяців іще студентом гостював тоді нікому не відомий композитор, чистота та охайність. Та ще багато аргументів «за».

Ініціатор цієї події – прекрасний віолончеліст та «музичний активіст» Олександр Пірієв, який є дегонатором подібних музичних феєрверків не тільки у Тростянці, – додав іще один, мовляв, традиція музичних фестивалів високого штибу дуже популярна в Європі. Тож чому ні?

Цього року організатори підготували та блискуче реалізували розкішну музичну програму – разом із симфонічним оркестром Харківської філармонії (диригент Юрій Янко) та кількома найвідомішими українськими джазовими музикантами. І все це – просто неба! Адже, за словами Олександра Пірієва, шанувальни-

Диригент Юрій ЯНКО та художній керівник фестивалю Олександр ПІРІЄВ

ків фестивалю, який виріс із традиційних камерних Днів Чайковського у садибі Голіцина, вже не вміщує невелика зала з роялем, де концерти проходили кілька років поспіль. Тому у 2016-му вирішили винести фестиваль на свіже повітря. Дійство відбулося у так званому «Круглому дворі» – єдиний у своєму роді споруди в Україні – «фортеці», що побудована за бажанням князя Голіцина не для війни, а саме для мистецтва. Лише нещодавно «Круглий двір» відновили та побудували тут сцену для фестивалю. І тепер музиканти та слухачі із подивом відкрили для себе унікальні акустичні властивості цього майданчика.

Утім, перший в історії орєп аіг «Чайковський-FEST» символічно ознаменувався грозою, та всі сприйняли це за

гарний знак. Адже саме увертюру до драми Островського «Гроза», свій перший симфонічний твір, написав 24-річний П. Чайковський у Тростянці, куди приїхав пережити творчу кризу. І саме через цей факт Тростянець та невеликий, але такий щирий Музей Чайковського, розташований у садибі Голіцина, став святим місцем для всіх свідомих музикантів та меломанів.

Тим більш чудово, що сучасність намагнічує цю надзвичайну ауру прекрасним фестивалем. Безумовно, саме такі події перетворюють крапку на мапі України у центр тяжіння спершу туристів та хороших, «правильних» людей, потім – поціновувачів мистецтва і, врешті-решт, – інвестицій. Саме такі культурні ініціативи стають поштовхом для розвитку всього регіону. На щастя, це дуже добре усвідомлює мер Тростянця Юрій Бова. Культурно свідомий очільник власноруч опікується музичним наповненням атмосфери міста, де на сьогодні проходять кілька міжнародних фестивалів на рік. Як у переносному, так і в буквальному сенсі, бо навіть сам став за диригентський пультик під час концерту на кілька тактів «Лебединого озера»! І це точно не було показухою, а сприймалося природньо, як, скажімо, знаменита гра Біла Клінтона на саксофоні.

До речі, про саксофон: значна частина концертної програми була приділена саме цьому інструменту, для цього на фестиваль запросили супермузикантів проекту «Джаз

Коктейль»: саксофоніста Олександра Рукомойнікова, Юрія Василевича та інших. Чайковський та джаз – це тільки на перший погляд дивне поєднання. Адже для світу академічної музики популярність та доступність сприйняття музики Чайковського-композитора аналогічне популярності саксофона як інструмента для поціновувачів джазу.

Справді, в цьому повітрі щось відчувається: затишок, тиша, заглибленість та легка природна провінційна меланхолія, які наче провокують творчість. Таке враження, що за півтори сотні років повітря, яке надихало Чайковського, не змінилося. Це підтвердив навіть 13-річний японський саксофоніст-віртуоз Кента Ігараші, який цьогогоріч взяв участь у фестивалі, мовляв, тут хочеться творити та імпровізувати. Що він, власне, і зробив зі сцени, вразивши усіх недитячою заглибленістю, усвідомленим сприйняттям музичного матеріалу та небесним звуком саксофона.

Вочевидь, саме в таких чудових містечках, як Тростянець, і живе душа країни. Саме тут є те, чого не знайдеш у мегаполісах, пересичених культурними подіями. Незайманий дендропарк, або «дендроліс», із дивними мальовничими розвалинами «Гроту Німф» незрозумілого призначення, який, за легендою, побудував витівник князь Голіцин, чарівний мальовничий Музей шокколаду, так само наївний, як гордість тростянчан за єдиний в Україні пам'ятник Чайковському у повний зріст.

Нещодавно тут був лише спокій, чистота та краса. А тепер завдяки «Чайковський-FEST» є й чудова всевітньо відома музика у прекрасному виконанні. Чим не нагода для цікавої подорожі? Упевнена, вас потім іще довго не відпустить солодкий тростянецький спліт. Навіть якби тут не залишив сліду Петро Чайковський, це надзвичайне місце, гідне того, щоб музичний фестиваль став початком справді прекрасного роману з містечком Тростянець.

Київський квартет саксофоністів під керівництвом Юрія ВАСИЛЕВИЧА

Фото Юрія ТОЦЬКОГО

цікаві зустрічі

«Хрещений син» Ванги

■ НЕЖІНОЧА СПРАВА

Двоє молодиків захоплено шепочуться під оплески в концертній залі:

– Ти бачив диригента-жінку у фраку?
– Здається... тільки у Вероніки Дударової був фрак...

Публіка не розходилась, оплески, оплески! Руки диригента знялись і домбри затріпотіли «на біс».

Нежіноча справа, репетиції на ногах, прогони, концерти, турботи про кожну партію для виконавця-студента та викладача. Не втрати динаміки, тримати високу планку виконання!

Олена Новаковська – непересічна особа у музичному світі Херсона. Досвідчений педагог по класу домбри в музичному училищі, диригент оркестру народних інструментів Херсонського училища культури, де працює вже 25 років, має звання «Заслужений працівник культури».

Оркестр під керівництвом маестро Новаковської отримав нагороди та дипломи на всеукраїнських конкурсах: «Південна Пальміра», лауреат І премії в місті Дрогобичі, Гран-прі у Ялті, «Чумацький шлях» у Новій Каховці, «Таврійські перевесла» 2013 року – місто Херсон – І премія; також колектив – учасник творчих звітів Херсонської області в Києві.

Спостерігаючи за роботою Олени Аркадіївни в училищі, розумієш її позицію: індивідуальний підхід до учня означає відсутність аксіом.

До тріумфу їй треба було пройти ДМШ № 1, клас викладачів Е. Бельзусової, Е. Арутюнян, закінчити музичне училище, Одеську консерваторію та отримати диплом кваліфікації «викладач по класу домбри, диригент оркестру народних інструментів».

Чи багато однокурсників пішли працювати за обраною спеціальністю? Олена прийняла домбру з душею, прагнула щось змінити: «Робота – це любов, а любов треба будувати кожного дня з початку, тоді можна досягнути певної реакції в алхімії уроку».

Звучання оркестру об'єднує слухача, розриває негативи, критична маса яких у суспільстві зашкалює, тобто, блискуче виконуючи Лисенка, Свиридова, Мясковського, ми відроджуємо паростки духовного здоров'я нації... Не можна здавати позицій, завойованих українськими виконавцями кількох поколінь. Це питання державного престижу».

Та як же складно виїздити з Херсону на конкурс в інші міста! Витрати на проїзд, утримання оркестрантів (повний склад – 31 особа) повністю лягають на плечі навчального закладу. Жодного мецената! Та повертаємося завжди з дипломом І ступеня.

Розлетілись кращі учні: В. Раделицький завершує навчання в аспірантурі Донецької музичної академії, Н. Таран блискуче закінчила Одеську консерваторію. Складність у роботі з оркестром училища полягає у плинності учасників. Перший курс іще не грає професійно, а через три роки підуть у життя виконавці-старшокурсники – і починаємо з початку.

Люди цікавляться живим виконанням. На концерті повні зали, тож побажаємо майстрині збирати їх і надалі.

Наталія КОРОТЕЦЬКА

Володимир Бондаренко – директор Інституту політичних досліджень, журналіст, фотохудожник, прогнозо-терапевт.

Його називають «українським Нострадамусом», адже пан Володимир завдяки природним здібностям та аналізу може передбачати майбутнє. Його прогнози завжди оптимістичні, тому мають подвійну силу. Крім «заглядання у завтра», Володимир Бондаренко дає установку на успіх. Після почутого у людини не залишається іншого вибору, як рости, розвиватись, досягати більшого. Філософія його життя проста і складна водночас: «хочеш узяти вершину – став планку вдвічі-втричі вищу».

Окрім своєї професійної діяльності, Володимир Бондаренко дуже багатостороння людина. Його громадянська позиція підкріплюється діями. Він допомагає інвалідам. Він не тримається за матеріальні цінності, колись навіть подарував свою машину людям... Про його мужність і відвагу писали українські ЗМІ, адже колись, ризикуючи своїм життям, урятував четверо постраждалих, які потрапили у ДТП. А ще колись – всоте переплив Дніпро. Цікавих історій у житті Володимира Бондаренка чимало, можливо, саме тому про нього вже написана не одна книга.

Звідки ж узялися ці здібності – передбачати і прогнозувати? Володимир Бондаренко вважає своєю наставницею Вангу, адже саме вона повернула йому зір у 8 років. До речі, цьогогоріч відзначається 20-ліття від дня її смерті.

Про цю історію у його житті, яка дала природній поштовх до прогнозування, Володимир Бондаренко пригадує: «Я двічі зустрічався з Вангою. Перший раз у 1972 році, коли навчався у 2-му класі. Шкода, що її я не бачив, адже у той момент був незрячим. Розповім про все по черзі. Ми з батьками переїхали з міста Коблево в Херсон. Все складалося добре, але одного разу мене побив старшокласник. Декілька днів дуже сильно боліла голова, а потім я став усе гірше і гірше бачити. Лікар-офтальмолог виписав окуляри і заборонив перена-

пружувати зір. Це прозвучало як вирок. Адже я дуже любив читати. Обожнював твори Майн Ріда, Джека Лондона, Фенімора Купера, Олександра Гріна... Навіть полюбляв читати під ковдрою з ліхтариком, коли мама змушувала спати. Хвороба розвивалась, а лікарі, навіть столичні, розводили руками. Для мене це була катастрофа. Невдовзі я зовсім перестав бачити. І тоді мама повезла мене до Ванги». Пан Володимир запам'ятав цей момент на все життя, а слова провидиці, які вона тоді промовила, стали пророчими: «Ти такий самий, як і я. Ти будеш бачити не тільки те, що близько, але і те, що далеко»...

Про його Божий дар і цікаву вдачу знімають фільми, пишуть статті, книги... На багато питань шукала відповіді у непересічної особистості!

– Як давно Ви почали робити прогнози? Як їх сприймали?

– Після доленосної зустрічі з Вангою. Спочатку це не серйозно сприймали, але потім, коли люди побачили, що вони справджуються, почали звертатися до мене.

– Чи є, на Вашу думку, універсальна формула успіху?

– У кожного з нас є шанс якомога швидше досягти чогось у житті. Є багато прикладів, коли добиваються вершини люди з обмеженими можливостями. Здорові люди повинні встановлювати рекорди для Книги Гіннеса. Який збирається поставити Ви (посміхається)?

Чим більше труднощів, тим більший виклик людині, який змусить її діяти. Підтримуючи когось, не треба давати рибу, треба дати лише вудочку і навчити нею

користуватися. Слід завжди програмувати себе на успіх. Інколи я жартома впроваджую ідею прогнозо-терапії – я пророкую людям велике майбутнє. У більшості випадків – збувається. Люди бачать, що у них висока мета в житті, і прагнуть її досягти. А рідним братом пророцтва є добре побажання. Якщо людям від душі бажаєш найкращого – це програмує їх на успіх, навіть абсолютно щирі душевні компліменти. Частіше ділитися своїми планами на майбутнє, бо це теж – програма на успіх. Поміляються ті люди, які приховують свої плани. Навпаки – треба говорити вголос, частіше повторювати, програмувати себе.

– Чи дотримуєтесь енергетичних законів? Законів Всесвіту?

– Знаю найголовніший закон енергії: чим більше людині, народу віддаєш, тим більше тобі і повернеться – це *по-перше*. А *по-друге* – ми повинні віддати людству ту частину енергії, яку отримали від наших учителів, наших батьків...

– Де Ви для себе черпаєте позитивні приклади?

– Я пробував вивчати історії життя багатьох президентів, зустрічався з усіма українськими очільниками. Наразі намагаюсь показати, як можна досягти успіху на прикладі їхніх історій. Усі вони були простими людьми. Наприклад, Віктор Ющенко у 18 років сказав, що він стане Президентом України, поставив мету і її досягнув. Я збираю маловідомі історії з життя відомих людей, а найкаракомніші і найзапаморочливіші – простих українців. І все це об'єдную у проект «Обличчя України».

– Які проекти вважаєте успішними і чим, на Вашу думку, треба займатися зараз?

– Ще у 2005 році остаточно зрозумів, що треба прибирати пам'ятники Карлу Марксу, Енгельсу і Леніну. Тому запропонував замість них – залишати символи тих місць, які прикрашають Україну. Наприклад, замість Енгельса – пам'ятник Галушці. Я порадив встановити ці регіональні пам'ятки, і дуже приємно, що пам'ятник Галушці відкритий. Також наша ідея – пам'ятник Огірку в Ніжині, фонтан Закоханых... Останнім часом дуже хочеться, щоб був встановлений пам'ятник Калині – як символу України. Тому – позитивно!

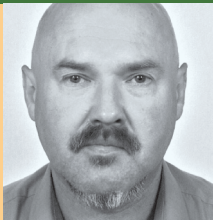
Важливо, щоб ці пам'ятки ще приносили туристичну користь державі. Скажімо, в Чернігові варто зробити пам'ятник князю Чорному – як засновнику цього міста, пам'ятник святому Миколаю на Миколаївській землі тощо. І як добре, коли ці проекти підтримуються.

Зараз спільно з фондом «Українці разом» ми долучені до створення калинової соціальної картки. Вона передбачає 5-відсоткову знижку на товари в мережах магазинів для учасників АТО. Вважаю, що справжні волонтери повинні теж бути до цього долучені.

– Останні події в Україні тішать? перемога Джемалі на «Євробаченні», повернення Надії Савченко. Чи можна говорити, що це символічно? Коли Україна вже піде вгору, на Вашу думку?

– Я думаю, що ми так багато настраждалися, що це зараз нам якась небесна винагорода. Крім Джемалі і повернення Надії Савченко, зараз впроваджуються унікальні реформи. Я тільки повернувся з Полтави, де українські диво-богатири, стронгмени до майбутнього 25-річчя незалежності пронесли тритонну карту України на 25 метрів. І таким чином установили унікальний рекорд, який занесли до Книги рекордів України. Тому ми повинні всі напружуватись, щоб досягти цих проривів, щоб невдовзі утвердити право бути достойним географічним центром Європи.

Спілкувалась
Єлизавета КРАСІЧЕНКО

редактор
Сергій БАХІН

постаті

■ МАГДЕБУРЗЬКЕ ПРАВО ДЛЯ УКРАЇНИ

Традиції магдебурзького права мають давні традиції в Україні. Тож німецька виставка «Магдебурзьке право – основа Європи» недарма завітала до наших країв. Її організатор – Центр політичної освіти землі Саксонія-Ангальт (а такі центри існують у кожній землі Німеччини) – після 15-річних роз'їздів по Європі привіз стенди і до Києва. Як розповіли німецькі партнери, їх приємно здивувало, що за результатами опитування на вулицях нашої столиці стосовно знань про таке явище, як магдебурзьке право, і про місто Магдебург, майже всі кияни виявилися обізнані в означеній темі.

Виставку з десятком стендів про історію становлення магдебурзького права у Німеччині й розповсюдження його Європою відкрили 9 червня у приміщенні Національного музею історії України. Магдебурзьке право – середньовічне міське право, яке надавало містам можливість мати власні органи самоврядування і звільняло від юрисдикції державних органів. У 1188 році Магдебург отримав від архієпископа Віхмана привілей, який згодом почав поширюватися різними регіонами Центральної і Східної Європи. Супроводжувалося воно так званим «Саксонським зерцалом», про яке також ідеться на виставці, – збіркою правових норм Саксонії, укладеною Ейке фон Репковим на початку XIII століття.

Пам'ятник Магдебурзькому праву

До України магдебурзьке право прийшло у XIV столітті; вважається, що з 1356 року воно стало застосовуватися у Львові, згодом поширилося всією територією Правобережної України. Поява його у теперішній столиці України датується XV століттям, згодом воно з'являється й на Лівобережжі. На двох стендах показаний розвиток права у Києві й Переяславі. Також музей демонструє оригінали короля Речі Посполитої про надання магдебурзького права Каневу та іншим містам. Цікаво, що не весь Київ мав таку перевагу, а лише мешканці Подолу – там же знаходився і магістрат.

Хоч як дивно, але навіть за часів царату Київ залишався містом із магдебурзьким правом майже до середини XIX століття. Ще за тих часів тут встановили пам'ятник, присвячений магдебурзькому праву, який зберігається ось уже два століття.

Виставка гостюватиме у столиці два місяці, після чого переїде до Переяслава, а згодом і до Запоріжжя. Ведуться також перемовини про відкриття експозиції у Луцьку і Львові.

Сергій БАХІН

Ювілей Коновальця відзначили виставкою у Києві

Сергій БАХІН

У день 125-річного ювілею Євгена Коновальця у столиці відкрили виставку, присвячену видатному українцеві.

Народився Євген Михайлович 14 червня 1891 року у західноукраїнському селі Зашків, що неподалік Львова, але ім'я справжнього провідника українських націоналістів виборив саме у Наддніпрянській Україні, насамперед, у Києві.

Ювілейна річниця Коновальця відзначається на державному рівні у відповідності до постанови Верховної Ради «Про відзначення 125-річчя з дня народження Євгена Коновальця» та розпорядження Кабміну «Про утворення Організаційного комітету та затвердження плану заходів з підготовки та відзначення 125-річчя від дня народження Євгена Коновальця». Тож виставка, що демонструється на 3-му поверсі Національного музею історії України (зала подій Революції 1917–1921 років), відкрилася за участю чиновників державного рівня, зокрема, віце-прем'єра Павла Розенка.

Урядовець згадав про велику роль Коновальця за часів становлення Української Народної Республіки і не менш велике значення його для розбудови визвольного руху. Керівництво Радянського Союзу

вважало його ворогом № 1 для себе, і Сталін особисто дав завдання вбити українського патріота у другій половині 30-х років XX століття. Одним із небагатьох керівників СРСР, хто був проінформований про замах на Євгена і всіляко підтримував терористичну акцію, був голова Всеукраїнського центрального виконавчого комітету – найвищого органу державної влади УРСР – Григорій Петровський. Тож недарма, на думку Розенка, в процесі декомунізації місто Дніпропетровськ було позбавлено другої частки у назві, що стосувалася радянського діяча.

Виставка складається з кількох стендів та особистих речей українського провідника, які надав Музей Української революції 1917–1921 років. На стендах ідеться про життєвий шлях Коновальця, демонструються фотографії із зображенням його самого та пов'язаних із ним місць. Зокрема, світлина дома у Зашкові, де народився, свідоцтво про хрещення, документи про навчання у Львові, де він зробив перші кроки у громадській діяльності.

Утім, справжнього авторитету Коновалець набув за часів створення УНР. Взятий у полон російськими військами під час Першої світової війни, у 1917 році втікає з Царицини і дістається Києва, де одразу включається у політичне життя України. Фактично він сформував і довгий час очолю-

вав загони Січових стрільців – найбоєздатнішого українського підрозділу серед військових частин УНР. Січові стрільці, що переважно склалися із вихідців з Галичини і Буковини, були найбільш патріотичними частинами постоїлої незалежної України.

Частини під керівництвом полковника Коновальця захищали Київ від більшовицьких орд, придушили повстання в тилу проти УНР. Також пізніше звільняли столицю від червоноармійських формувань і перемогли війська гетьмана Скоропадського, що хотів федерації з Росією після відходу з України німецько-австрійських військ.

Попри своє галицьке походження, Євген Коновалець не брав участі у створенні Західноукраїнської Народної Республіки. Знаменитим став його вислів – «Шлях до українського Львова лежить через Київ».

На малій батьківщині Євген перебував досить недовго; у 1920 році він у Львові зорганізував Українську військову організацію, яка стала предтечею ОУН. Організацію українських націоналістів він створював уже в змушеній еміграції. ОУН стала дуже потужною структурою у боротьбі за незалежну Україну, тож на провідника неодноразово робили замах. Під час чергового, ініційованого Ста-

ліним, полковник загинув у 1938 році. Коновальцю було передано пакунок, і коли він його було перегорнув, той вибухнув.

Як писав у спогадах 90-х років минулого століття радянський диверсант-енкавеежник Павло Судоплатов, нібито саме він передав вибухівку, замасковану під коробку з цукерками. За словами терориста, Коновалець любив солодощі. Але цю версію не поділяє директор Музею Української революції 1917–1921 років Олександр Кучерук. На його думку, скоріше це була замаскована коробка цигарок, які полюблив провідник. А спогади диверсанта обов'язково цензурувалися московськими спецслужбами, які на свій розсуд могли надати матеріали до друку. Не факт, що вбивцею Євгена був Судоплатов, – вважає Олександр.

Вбивство Коновальця не дало потрібних результатів, ОУН не стала розпорошеною, адже її очолив найближчий соратник Євгена – Андрій Мельник.

Цікаво, що серед експонатів є і посмертна маска полковника Коновальця. Як розповів Кучерук, її шукали понад 15 років, а виявили в якійсь скромній установі в Канаді. Також музеєм наданий і особистий хрест першого провідника ОУН, адже той був дуже набожною людиною.

редактор
Любов ЯКИМЧУК

на перехресній станції

■ ЗМІНИ ШКІЛЬНУ ПРОГРАМУ САМ

Міносвіти розпочало публічне обговорення шкільних навчальних програм у молодших класах, до якого онлайн може долучитися кожен охочий.

Цілі ініціативи амбітні: перевірити програми на наявність помилок, повторів, невідповідностей та неузгодженостей; розвантажити їх від зайвої та другорядної інформації, зробити їх більш зрозумілими. Тобто йдеться про все те, на що скаржаться батьки учнів середніх загальноосвітніх шкіл в Україні.

«Наразі найбільші зауваги щодо читання в 2–4 класах стосуються текстів сумнівної актуальності у програмі. Застарілих за змістом та художньою мовою оповідань, віршів, безсистемно насмиканих звідусіль уривків, шматків та фрагментів. Сучасних дитячих письменників, якими насправді зачитуються діти за стінами школи, можна перерахувати на пальцях однієї руки», – зазначає Тетяна Стус, коментуючи ініціативу міністерства.

Проект розроблений міністерством на чолі з Лілією Гриневич. Обговорення відбувається на відкритій платформі EdEra.

■ ТРЕНАЖЕРНИЙ ЗАЛ У БІБЛІОТЕЦІ

На околицях Запоріжжя нестандартно заохочують до читання – відкриттям тренажерного залу.

У селищі Запоріжжя Лівіе прямо в бібліотеці відкрили «тренажерку», у яку можна потрапити за читачьким квитком. Для цього відвели бібліотечну кімнату, а спортивне знаряддя та тренажери закупили за рахунок грантів, міського бюджету та спонсорських внесків депутатів.

Поряд із тренувальним обладнанням стоїть полицка з книжками на тему різноманітних видів спорту. А по суботах можна потрапити на заняття з фітнесу. Якщо у вас є діти, у цей час вони зможуть бавитися у спеціально обладнаній кімнаті.

Треба додати: подібний досвід, що для України виглядає маленьким дивом, для Європи не новий.

Одна на всіх «Санація»

Любов ЯКИМЧУК

Спільний проект Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка та Чеського центру при Посольстві Чеської Республіки в Україні – вистави «Санація» – представили в Києві.

Прем'єра за п'єсою Вацлава Гавела відбулася 10 та 11 червня в рамках «Року Гавела в Україні» та з нагоди 80-річчя цього європейського інтелектуала.

Виставу з українськими акторами поставив відомий чеський режисер Бржегіслав Рихлік, і тепер вона стане частиною репертуару театру Франка.

Було так. Група архітекторів готується до санації – переселення двох тисяч мешканців, знесення містечка в підзамчі й подальшого будівництва на тому місці сучасного панельного мікрорайону. Це відбувається в комуністичній Чехословаччині, тому архітектурне бюро, що безпосередньо займається будівництвом, залежить від секретаря та інспектора. І коли приходить інспектор, котрий дозволяє не перебудувати місто, починається святкування,

що перетворюється на любовні ігри працівників бюро. Та довго це не триває, бо скоро цього інспектора змінює інший, який закручує усі гайки, тож ілюзія творчої свободи зникає.

Легкий гумор у чудовому перекладі з чеської Юрія Винничука не залишає байдужим нікого. Деякі глядачі сміються до істерики, а дехто стримано дивиться та киває головою.

Текст вистави філігранний, немає зайвого слова і жодного непотрібного персонажа. Усе на своєму місці та важливе у створенні конфлікту.

Помітні режисерські знахідки: гра з витискуванням апельсинів прямо в рот, звук голубів за допомогою оплесків тощо. Утім, зробити цю п'єсу вповні європейською не вдалося. У

грі українських акторів дуже часто помітні штампи, які можна побачити в будь-якому вітчизняному регіональному театрі. Тому часом хочеться сказати: не вірю! Хоча праця деяких акторів, навпаки, дуже тішить. Неймовірно вда-

ло грає роль архітектора Плеханова Петро Панчук. Він виглядає невимушено, часом здається, що з'являється просто з повітря. Та й гра на трубі у його виконанні дуже прикрашає виставу.

До речі, прізвище Плеханова належало знайомому Гавела, який провів комп'ютерну мережу в президентській адміністрації за президентства драматурга. Майже в усіх п'єсах Вацлава Гавела когось із персонажів названо ім'ям реального знайомого письменника.

У будь-якому разі, ця постановка «Санації» варта уваги навіть найбільш вимогливого театрала і дасть багато задоволення неспокушеному глядачеві, тож не дивно, що прем'єра зібрала аншлаги.

На фото сцени з вистави

Подорож Галичиною: не покидаючи Харкова

Восени цього року у Харкові відбудеться соціально-культурний форум «ПогранКульт: ГаліціяКульт».

Ідеться не лише про мистецьку та дискусійну програму, що присвячена Галичині, а й про діалог географічно віддалених Галичини та Слобожанщини.

«Близько 300 учасників із Галичини та з-за кордону приїдуть до Харкова, щоб обговорити спільність і відмінність двох прикордонних регіонів України», – каже Ольга Сагайдак, керівник ініціативи «ПогранКульт: ГаліціяКульт».

У рамках проекту «ПогранКульт» цей форум буде третім. Попередній проект – «ДонКульт» – зібрав близько 15 тисяч відвідувачів у Києві і близько 10 тисяч – у Львові.

До підготовки програми і підтримки форуму вже долучилася низка посольств і різні культурні установи та організації, переважно зі Львова та Харкова.

«Галичина має дуже багато спільного зі Слобожанщиною – вони пережили інтервенцію, прихід великих імперій, які повністю змінювали культурний та етнічний ланд-

шафт; в обох спільний досвід заробітчанства», – проводить міжрегіональні паралелі Ольга Сагайдак.

Основна частина форуму відбудеться 4–18 жовтня і включатиме в себе виставки, дискусії на історичні теми, літературні зустрічі, школу перформансу, театральні постановки, кінопокази, концерти та дискусії. Усього заплановано близько 80 подій.

Окрім основної програми, діятимуть мистецькі резиденції, до яких будуть запрошені кінематографісти, урбаністи, графіки і мультиплікатори з Галичини, котрі разом із харків'янами спробують створити спільні проекти. Учасників резиденції обиратимуть під час двотижневого конкурсу, який стартує 15 червня.

«Мабуть, усі захочуть на два тижні переїхати до Харкова», – коментує різноманітну програму форуму Люція Ржегоржикова, директор Чеського центру у Києві.

І, як завжди, найцікавіше – це гроші. Частина подій форуму фінансують міжнародні установи, проте ще 200 тисяч гривень для українських учасників необхідно зібрати спільними зусиллями. Тож організатори цього масштабного дійства запустили кампанію на «Спільнокошті». Для тих, хто фондуватиме кошти, передбачені невеличкі подарунки. Наприклад, це може бути пакуночок із книжкою від Юрія Андруховича, Тараса Прохаська або Остапа Сливинського, який приїде поштою.

Марія ВОРОН

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

ландшафтний дизайн

Місто наших мрій очима киян

Леся САМІЙЛЕНКО

Щороку знаходжу час, аби побувати на столичному Співочому полі і помилуватися виставками квітів, які у цей час там відбуваються та вже стали традиційним святом для киян і гостей міста.

Коли вперше потрапила на це дивовижне видовище, то не могла вже без нього, бо кортіло ще і ще раз насолодитися такою красою. До хорошого людина звикає швидко, а яскраві враження – це неймовірно цілющі ліки від усіх негараздів. Тож уже більш ніж десяток років чекаю і йду туди зцілюватися, мов на прощу.

Але цьогорічне свято мистецтва ландшафтного дизайну стало ще й полем мрій, на якому кияни мали змогу висловити свої думки та сподівання стосовно того, яким вони бачать рідне місто в майбутньому. А враховуючи той факт, що Київ – місто-багатомільйонник, то й кожен

атмосферу прирідного масиву Оболонь, оточеного не лише Дніпром, але й озерами.

«Погляд у майбутнє» – наступна експозиція, що її створила дизайнер Л. Довженко, – розповідає всім про те, яким бачиться їй та мешканцям її Солом'янського району прийдешнє.

А от «Чистий подих майбутнього» від митців Печерського району викликав не лише в моїй свідомості, але й у тих, хто обговорював цей проект поруч зі мною, почуття, що є не сумісними з уявою про майбутні ландшафтні зміни в центральній частині міста. Хіба враховуючи той факт, що його активно забудовують багатоповерхівками, які лише псуують загальну картину цього району. Біля мене стояли (наскільки я зрозуміла) жителі Печерська, і саме такі думки у них викликала ця експозиція. А може, йшлося у мріях дизайнера та його команди про надзвичайну загазованість цієї частини міста та пропозиції стосовно того, як цього можна позбутися? Тоді це – добре, бо проблема означена, а її вирішення автор проекту А. Філіпова бачить саме так.

Ось іще цікава ідея, яку пропонують мешканці одного з центральних районів столиці, – має назву «У ритмі міста». Так, саме цей район є пульсом столичного життя, й автор проекту В. Лук'янчук має свої амбіції щодо його майбутньої архітектурно-ландшафтної краси.

А от столичні подоляни, тобто мешканці Подільського

красою. Вздовж центральної алеї Співочого поля крок за кроком розташовані експозиції, які є витвором колективного та індивідуального мистецтва ландшафтиків.

«Оболонь омріяна» – так називається проект дизайнера С. Кузнецової, епіграфом до якого є поетичні слова: «Я бачу тут майбутнє України, під ясным небом...» Світлий, мов «летючий голландець», проект, що повністю відтворює

із його районів має не лише свою специфіку, але й обличчя. Нині воно виглядає так, як і все наше життя – не зовсім досконале і далеко від ідеалів європейських стандартів. Хоча, якщо добре роздивитися і подумати, то не можна не погодитися, що історична архітектурна спадщина столиці України вражає своєю величиною тих, хто знає наше місто не так давно. А от киянам не вистачає оспіваних у піснях ка-

штанів, традиційно розкішних зелених зон, які раніше вражали не лише туристів, але й корінних мешканців тим, що були доглянуті і з такою любов'ю виховані, що забути це неможливо. Але йдеться не про те, як це було, а як ми хочемо жити і про що мріють кияни. Адже наше майбутнє – у наших руках.

Тож ступаю на територію зеленої оази столиці з радістю пізнання і спрагою насолоди

ландшафтний дизайн

побажання митців-дизайнерів та його мешканців, – чи не одна з найбагатших і найупевненіших у цій галереї мрій. «Я вірю в краще майбутнє!» – так назвала своє диво, що базується на вірі в краще, архітектор-дизайнер А. Нагайчук. А все у цьому світі на вірі тримається.

Тож протягом місяця – з 10 червня й аж до 3 липня цього року – кияни мають змогу звірити свої мрії та уяву про майбутнє міста на Співочому полі столиці.

Фоторепортаж
Романа РАТУШНОГО

району, як ті, що претендують на найдревніших мешканців Києва, назвали свою експозицію «Зелений оазис міста». Мабуть, таким вони й бачать у своїх мріях та очима автора проекту О. Оваденко столицю України – місто майбутнього. На таке можуть лише сподіватися нині райони, які є індустріальними або спальними. «Мрія про майбутнє» колективу КП УЗН, що знає свій Дарницький район, як стареньку, але улюблену хату, висловлена в таких незбагненно яскравих і пишних кольорах і стилі, що віряться: колись всі вони обов'язково здійсняться. Дніпровський район столиці – як один із так званих спальних – схоже, прокидається. Експозиція, що висловлює

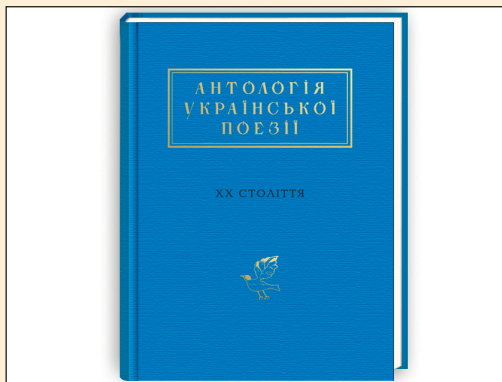
редактор
Леся САМІЛЕНКО

КНИЖКОВА АБЕТКА

■ ВІРШОВИЙ ЧАТ І ПОЕТИЧНИЙ ЧАР

Нова «Антологія української поезії ХХ століття» (К.: А-ба-ба-га-ла-ма-га, 2016) є виданням-експериментом. Іван Малкович зізнавався, що, упорядковуючи цю книгу, прагнув підвищити культуру читачів. Досягнення такої мети не позбавлене успіхів. Справді, навіть «Шевченківська енциклопедія» не підкаже, хто дотепно спостеріг: «...лісніє // старий Дніпро, // мов лисий Шевченко» (відповідь – на сторінці 1107 антології). Однак чи можна в обсяговому томі віршів уникнути хрестоматійності?

У збірці розгорнуто полілог, жвавий, природний та приворожливий водночас. Інколи він подібний до дивовижного ліричного чату. На майже 1300 сторінках поряд із Майком Йогансеном і Богданом-Ігорем Антоничем опиняються Емма Андіївська, Грицько Чубай та десятки інших першорядних письменників. Своєю чергою, верлібр Василя Голобородька «Шукачі могил» присвячено Ігореві Калинцю, низка промовистих прізвищ фігурує у спадщині Леоніда Кисельова, Наталя Лівицька-Холодна згадує самого Кисельова («Тим, що там, з Нею»), а Галина Кирпа скеровує драматичний «Лист Василеві Голобородькові».

Підручкові рядки Павла Тичини, як і програвомі балади Івана Драча, теж потрапили до книги. Це радше свідчить про наміри упорядника сумлінно окреслити поетичний ландшафт. Своєрідних маршрутів на означеній літературній мапі не бракує. Наприклад, викличний Олекса Влизько набуває статечності мислителя (цикл «Ордер на генія (гесіод)»). Дмитро Павличко позиціонується і як автор еротичних віршів. Вельми відмінні між собою Михайль Семенко й Олег Лишега зближуються, адже засвідчують осмислення схожих сюжетів заплітання коси (відповідно твори «Заплети косу міцніш» і «пісня 55»).

Подані довідки про авторів побудовано захопливо. Малкович у передньому слові не випадково порівнює біографії Михайла Драч-Хмари й Олега Ольжича зі сценаріями фільмів. З іншого боку, цитовані експромти Станіслава Чернілевського в його життєписі чи твердження про андерґраундну лаврську школу поезії у статті про Миколу Воробйова є цінним матеріалом для «живої», актуальної для нас історії літератури.

І все-таки певних зауважень не оминати. На сторінці 129 млин – барокова «мельниця» в елегії Миколи Зерова – чомусь «перевтілюється» у підступну «месницю». Не дуже зрозуміло, хто готував конкретні літературні портрети і чому їх розміщено за різними принципами. Утім, найбільше хочеться, щоб ці не зовсім поетичні ремарки було враховано лише в перевиданнях ошатної антології, пов'язаних із високим попитом на перший весняний наклад.

В'ячеслав ЛЕВИЦЬКИЙ

Сподвижник невгасимого духу

ПЕТРО ШУЛЬГА,
 член НСПУ

Нещодавно у Всеукраїнському товаристві «Просвіта» імені Тараса Шевченка побачила світ книжка відомого громадсько-політичного діяча, академіка Національної академії педагогічних наук України Георгія Філіпчука, яка має назву «Духа не вгашайте!» Це вже третє видання із серії.

Книга привернула увагу своєю актуальністю у сенсі сьогоднішніх українських проблем. Автор – це самовідданий вітчизняний діяч, відповідальний і небайдужий вчений, який переймається долею держави, націокультурністю, україноцентризмом. Він глибоко вникає в сутність соціальних, державотворчих та освітньо-культурних проблем.

Ось його перша теза: «Уперше після Другої світової в Україну знову прийшла війна. І хоча кожного з нас вона торкнулася по-різному, та однозначно з нею пов'язана біда й людська трагедія. І ніхто не може лишитися байдужим і відчуженим...» Далі йде висновок про те, що ця війна актуалізувала

Георгій ФІЛІПЧУК

цінності національної свободи, свідомості. Адже українське середовище було зазомбоване комуністичною ідеологією. Тож, зазирнувши глибоко в історію, автор наводить яскраві факти, що підтверджують: після «вікопомного» 1654 року згадане братерство виявилось брехнею. Справжня свобода та існування українства торувалися безушиною й наполегливою боротьбою українців за виживання свого власного національного «Я». І це було на всіх етапах історичного розвитку України, про що комуністичний режим забороняв і згадувати.

Ця невеличка книжка-ластівка, безперечно, неабияк впливатиме своєю магією слова на серця і душі людей, особливо вона стане в пригоді вчителям,

студентам, політичним діячам, учням-старшокласникам. Бо повертає нам, українцям, нашу історичну пам'ять.

Чесний, сміливий та об'єктивний автор книжки «Духа не вгашайте» одверто говорить, що Україну у близькій та далекій перспективі очікують важкі випробування, подальша боротьба на всіх напрямках життєдіяльності нації, держави. Та найбільш важливою сферою стане боротьба за душі людей, їхній світогляд і свідомість, за ідеали українства. Виховання нації, особливо молоді, стане пріоритетом нового часу. В цьому провідну роль відіграватиме ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка. Воно готує нову ідеологічну платформу,

де першочерговим завданням є освіта і виховання, зосереджені на патріотизмі, національній гідності, першочерговості української державної мови, принципах україноцентризму.

Георгій Філіпчук зазначає: «Історичний досвід засвідчує, що гідному становленню свого українського «Я» впродовж століть перешкоджали всі ті зайти, які зазіхали, окупували, денационалізували... Необхідне передусім власне самоствердження, й починати слід із себе... Бо найбільшим людським гріхом стане безвідповідальність, бездіяльність, збайдужіння. Адже покоління, яке не прагне змінити життя – хворе покоління... І поводитиме, світильником на цій дорозі до істини є народ, його культурна спадщина, знання, мудрість, творчість, моральність. Саме колективна художня, літературна, музична творча діяльність народу зберігає розуміння життя людини, природи, суспільства, є джерелом та носієм національних традицій, історії, його самоствердження».

Кожне слово, кожна теза чи висновок цієї особливої книжки академіка Георгія Філіпчука приваблює читача точністю вислову і фактичними доказами правди про Україну.

«Укр» і сепаратистка

Галина Вдовиченко – українська письменниця і журналістка. Дебютувала романом «Пів'яблука» у 2008 році.

Нова книга авторки «Маріупольський процес» віддзеркалила нинішні події. На перший погляд – це звичайна історія кохання двох молодих людей. Однак сюжет розгортається на фоні сучасної російсько-української війни.

Вона – сепаратистка, він – солдат української армії. Роман потрапляє в полон до Ольги: спочатку – фізично, а потім – емоційно.

Кохання провокує розрив багатьох шаблонів. Адже дівчина відкриває для себе інший світ, про існування якого вона не знала до зустрічі з Романом. Ольга вирушає у гості до його батьків, до Львова. Там відчуває потужну позитивну енергетику, знайомиться з традиціями, культурою – і це зароджує інше ставлення до України. У дівчини відбувається катарсис.

Вражає те, наскільки деталізувала авторка умови виживання під час ведення

бойових дій. Про війну пані Галина знає не лише з книжок, вона часто буває на Сході як волонтер... Також, як справжня жінка високої культури, Галина Вдовиченко дуже філігранно, напівнатяками

замінює нецензурні вирази. Вона завжди обходить пряму грубу лайку, разом із тим дуже добре допомагає зрозуміти, що сказав той чи інший персонаж...

На канві сюжетної лінії виписані глибокі сенсентції буття, які письменниця розкриває по-своєму особливо. Образ хати і дерева – символічні. Два табори, на які поділила війна, – умовні. Адаже і дівчина, і хлопець рятують свою «рідну хату», те, що їм обом близьке і знайоме. Тому вони й отримують шанс досягти порозуміння. Дерево (баргарон) – сімейне коріння, яке дає наснагу жити далі.

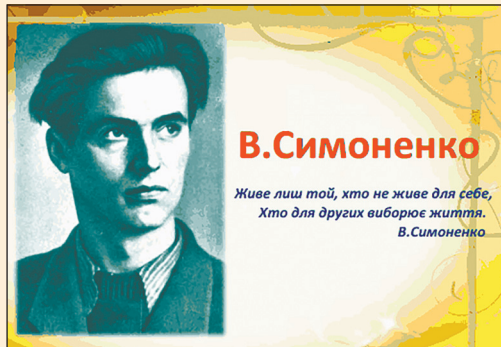
У двох розділах із трьох події відбуваються на тлі війни.

«Маріупольський процес» Галини Вдовиченко – це потужний матеріалізований лист у майбутнє. Це роман, який переконає, що треба говорити, бо слово – найпотужніша зброя, і від його сенсу залежить наше завтра.

Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

КНИЖКОВА АБЕТКА

СПОТВОРЕНИЙ ВІРШ

В.Симоненко

*Живе лиш той, хто не живе для себе,
Хто для других виборює життя.*
В.Симоненко

На жаль, у книжці Володимир Біленко не називає імені й прізвища горе-редактора, який, виконуючи ідеологічні настанови правлячої партії, спотворив текст вірша «О земле з переораним чолом». Поетичний твір у виправленій редакції вперше був опублікований у збірці «Земне тяжіння». Тепер читач має змогу порівняти оригінал вірша з редакційною правкою. Якщо Василь Симоненко спочатку написав:

*Вкраїнонько! Розтерзана на шмаття,
У смороді й тумані гнойовім,
Кричиш ти мені в мозок, мов прокляття
І зайдам, і запроданцям твоїм.*

*Любове світла! Чорна моя муко!
І радосте безрадїсна моя!
Бери мене! У материнські руки
Бери моє маленьке гнівне Я!*

То після так званої редакційної правки на світ Божий з'явилися рядки:

*Вкраїнонько! Гуде твоє багаття,
Убогїсть корчиться і дотліває в нім.
Кричиш ти мені в мозок, мов прокляття
І зайдам, і запроданцям твоїм.*

*Любове грізна! Світла моя муко!
Комуністична радосте моя!*

У кінці книги автор цілий розділ присвятив з'ясуванню всіх обставин трагічної події, що призвела до фатального кінця у житті Василя Симоненка. Мається на увазі побиття поета працівниками транспортного відділу міліції міста Сміли влітку 1962 року. Навколо цього інциденту тривалий час висловлювалося безліч версій, одна з яких вказувала на причетність нібито співробітників спецслужби, які давно «вели» поета і чекали тільки нагоди для розправи. Володимир Біленко на сторінках книги все це аргументовано спростовує, посилаючись на свідчення очевидця. Як впливає з його розповіді, банальний конфлікт між Василем Симоненком і продавчиною станційного кафе і став першопричиною фізичної розправи з письменником нарядом міліції.

Публіцистична сенсація про Василя Симоненка

Тарас ГОЛОВКО

Видавничий центр «Просвіта» випустив у світ публіцистичну розвідку колишнього головного редактора видавництва «Молодь» Володимира Біленка, яка претендує стати у нинішньому році справжньою сенсацією.

Книга має назву «Тернистий шлях до читача. Як в Україні видавалися книжки Василя Симоненка».

Але спочатку кілька слів про автора. Володимир Біленко навчався на одному курсі з Василем Симоненком у Київському державному університеті імені Тараса Шевченка. З 1965-го – на видавничій роботі. Обіймав посаду директора видавництва «Молодь», «Дніпро», «Радянський письменник». В останні десятиліття – на журналістській роботі в газетах «Сільські вісті» та «Українська доля». Володимир Біленко – заслужений працівник культури України, лауреат Міжнародної премії імені Володимира Винниченка.

Щоб не переказувати зміст видання, обмежимося лише назвами розділів, які дають чітке уявлення читачу, про що йдеться: «Шукаймо істину», «Передісторія першої збірки», «Перша збірка – «Тиша і грім», «Земне тяжіння», «Третя поетична збірка Василя Симоненка», «Однажды услышав, мы навсегда полюбили его чистый голос», «Отже: четверта книжка Василя Симоненка – «Лебеді материнства», «П'ята збірка В. Симоненка», «А жити, Льошо, хочеться страшно», «Мої зустрічі з Василем Симоненком».

Заслужують на увагу три моменти у книзі В. Біленка. Перший: коли автор розкриває, як ухвалювали рішення члени Шевченківського комітету 1965 року щодо відзначення/невідзначення Василя Симоненка. Другий: коли В. Біленко ділиться спогадами про роботу редакторів над книгами поезій Василя Симоненка, в яких окремі його вірші вилучалися цензурою або просто редакційно спотворювалися. І третій момент стосується трагічних подій, що сталися з поетом напередодні його смерті.

Зауважимо, що вперше стенограму засідання Комітету з Шевченківської премії, що відбулося 5 березня 1965 року, було опубліковано, лише вдумайтесь, через 46 років! – на сторінках газети «Літературна Україна» – з коментарями секретаря Комітету В. Костюченко 25 серпня 2011 року. Цей безцінний архівний документ проливає світло на те, хто з відомих на той час і наділених владними повноваженнями літераторів і партійних функціонерів займав ту чи іншу громадянську позицію, що визначала особисте ставлення не лише до Василя Симоненка як письменника, а також до

його творчого внеску у тодішню українську радянську літературу.

Ось фрагменти з тієї стенограми, що і донині зберігаються у фондах Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України. Зауважимо, засідання Шевченківського комітету відбувається фактично через два роки після смерті поета.

Корнійчук О. Є.: Симоненко В. А. Книжки поезій «Тиша і грім», «Земне тяжіння», книжка для дітей «Подорож у країну Навпаки». Хто хоче висловитися?

Гончар О. Т.: Симоненко – це людина, яка не дожила до 30 років. Ви знаєте, наскільки він популярний серед молоді. Справ-

зняти його з голосування. У цих віршах і щоденнику наноситься страшний удар по нашій культурі. <...>

Новиченко Л. М.: Я розумію, що це зараз ставить нас у таке становище не тільки на Шевченківському комітеті, не тільки в питанні про його кандидатуру на Шевченківську премію, а й щодо його творів узагалі. Дозволю собі сказати, що так рубати з плеча стосовно Симоненка не можна. <...>

Гончар О. Т.: Коли я говорив про перенесення на наступний рік, я висловив свою думку і вінс її на розсуд Комітету. Але змушений тут не погодитись із Андрієм Даниловичем і його оцінкою цього поета. Не можу сприйняти того образливого тону, у якому він говорив про Симоненка.

Я читав цей мюнхенський журнал. Звичайно, тільки негідник міг передати туди уривки з щоденника, передати вірші, але до чого тут Симоненко? Це жива людина, він був смертельно хворий і тоді могли дійсно з'явитись неправильні і шкідливі речі. <...>

Тичина П. Г.: Те, що негідники його використали, не значить, що ми повинні його віддавати.

Ельченко Ю. Н.: Я був із ним знайомий. Він бував у ЦК комсомолу, ми відверто висловлювали думки і враження щодо його поганих творів, які нам не підходили. Тоді ж Симоненко був рядовим молодим літератором, перспективним. Популярність його почалася після його смерті, і створювати її почали ті самі літературні кола, про які товариші тут говорили. Зараз серед молоді йде боротьба за Симоненка. І справді ми не можемо його віддавати. <...>

Можна лише подивуватися, які пристрасті розігралися на засіданні Шевченківського комітету навколо постаті Василя Симоненка і його творчого спадку. Як бачимо, «витік» на Захід щоденникових записів і його віршів без купюр зіпсував настрої не лише багатьом функціонерам з ідеологічного відділу ЦК КПУ, але й поставив у неловке становище і керівників парторганізації Спілки письменників.

І останнє, на чому робить акцент автор книги. У долі Василя Симоненка, у збереженні для прийдешніх поколінь його талановитої поетичної творчості винятково важливу роль відіграло чимало відомих українських письменників, видавців, редакторів, журналістів, починаючи від Олеса Гончара і закінчуючи Борисом Олійником, Миколою Сомом, Петром Засенком, Дмитром Чередниченком, Володимиром Затуливітром, Олесем Лупієм та багатьма іншими. Всі вони всіма доступними способами у той немилосердний час намагалися захистити світле ім'я поета від ідеологічних нагінок і штучно створеного забуття.

ді, у нього були свої труднощі з його творчою практикою. Є у нього речі ідейно чіткі і такі, які, може, не треба було б давати. Але поряд із цим у нього є ряд блискучих поезій. Він писав з громадянською пристрасністю, і в жанрі музики (поезії), і в жанрі прози. <...>

Скаба А. Д.: Симоненко – це не дореволюційний письменник-страждальник, а вихованець радянської школи. Він помер на 29-му році життя. Можете підрахувати, коли він учився і працював. Його не можна порівнювати з жодним письменником, який хибував. Вихованцю радянської влади положено писати, як положено в нашій країні. <...>

Корнійчук О. Є.: Я чув по радіо виступ з ФРН, очевидно, цей самий журнал (мається на увазі журнал «Сучасність» – ред.), де цитували і щоденник, і ці антирадянські, нацистські вірші. Як же можемо перекладати, розглядати і висувати на Шевченківську премію? Я вважаю, що треба

редактор
Світлана СОКОЛОВА

КІНО

■ КІНОРИНОК: ЗМІНА ОРІЄНТИРУ

У Міністерстві культури України під головуванням міністра Євгена Нищука відбулася нарада щодо стану та шляхів розвитку державних підприємств у галузі кінематографії.

Розглянули питання їхньої діяльності у період 2011–2015 років, подальші шляхи розвитку державних кіностудій.

«У мене є прагнення в частині закону, який незабаром має вийти, врахувати необхідність стимулювати успішні продюсерські центри та кіностудії до того, щоб високу професійну виробничу якість, яку вони демонструють під час кіновиробничого процесу, перенаправити в телевізійний україномовний контент», – зазначив Євген Нищук.

Щодо зйомок за участю українських і російських акторів з метою просування кінопродукту на російський телеринок – міністр наголосив, що в країні йде війна, тому слова про збитки каналів і необхідність знімати російських акторів і російською мовою виглядають непереконливо. Є сенс робити копродукцію з іншими країнами, переорієнтовуючись на їхні кіноринки. Уже йде підготовка до переговорів із Канадою, Італією, Ізраїлем, Іспанією.

■ ІТАЛІЙСЬКЕ НОВЕ

Пилип ІЛЛЕНКО

Тижні зарубіжного кіно мандрують українськими містами. У кінотеатрі «Київ» пройшло відкриття заходу «Нове італійське кіно», організованого Італійським інститутом, КМКФ «Молодість» та культурною асоціацією N.I.C.E. (New Italian cinema events).

Презентували фільм *Seconda primavera* («Друга весна»).

Голова Держкіно оцінив взаємозв'язок італійського та українського кінематографа в плані зйомок та сумісного спонсорства. Таким чином було створено фільм Тараса Ткаченка «Гніздо горлиці», який цього року презентували в Українському павільйоні в Каннах. Частина стрічки знята в Італії, із залученням італійських акторів та продюсерів. Вихід на українські кіноекрани картину чекає у листопаді. Також у мажоритарному партнерстві ми залучені до створення стрічки «Ізі» режисера Андреа Маньяні.

«Київ зможе доторкнутися до італійського кіно, яке для нас є важливим партнером у кіносвіті», – наголосив пан Ілленко.

«Тиждень італійського кіно 2016» також пройде у Львові, Харкові та Одесі, де покажуть сучасні італійські фільми на соціальну та філософську тематику з комедійним та драматичним підтекстами.

Кадр із фільму «Друга весна»

Замкнене коло поколінь

Лідія ОРЛЕНКО

У столичному кінотеатрі «Кінопанорама» відбулася серія показів найкращих фільмів III Міжнародного фестивалю кіно та урбаністики «86: Коло поколінь».

Вона отримала назву «86: Післямова». До програми увійшов короткометражний альманах «Місцеві 16» (переможці та вибрані фільми другого конкурсу MyStreetFilmsUkraine-2016). Фінал конкурсу проходив 6–9 травня під час фестивалю «86» у Славуті. Міжнародне журі обрало володаря Гран-прі – документальну анімацію «Міст» про столичний Рибальський міст від Д. Бурка, О. Москальчук та О. Носач. Спеціальну відзнаку отримала історія про шкільну рок-групу з Русанівки Д. Бурка та О. Москальчук «Ти ж Амелія». Приз глядацьких симпатій здобув фільм «Вікно навпроти» Ю. Юдіна – інтимна історія про онука й бабусю, що розгортається в одному зі спальних районів столиці.

До столичної добірки увійшли «70 вулиць» М. Лижова,

Кадр із фільму «Чорнобильські бабусі»

«Луганськ-Київ» О. Панченко, «Схованки» В. Белявської та А. Полянської, «Вікно навпроти» Ю. Юдіна, «Там знизу тихо» К. Марченко, «Міст» Д. Бурка, О. Москальчук та О. Носач, «Ти ж Амелія» Д. Бурка і О. Москальчук.

Провели й ексклюзивний показ вибраних фільмів Першого національного конкурсу «Пальма Півночі». Міжнародне журі у складі британського режисера М. Казінса, чеської продюсерки Д. Табаков та української телеведучої Я. Соколової присудило Гран-прі та грошовий приз 25 000 гривень експериментальній стрічці

«Цветаєвої та Маяковського» П. Мошенської. Спеціальні відзнаки отримали експериментальний фільм від учасника бойових дій в зоні АТО В. Пузіка «Перемір'я» та інтимна історія про дорослішання Н. Шевченко «В школу».

Експериментальне кіно «Перемір'я» відразу оволодіває увагою глядача. Увесь час зйомок режисер Валерій Пузік перебував у зоні АТО. Суб'єктивна камера знімала все те, за чим спостерігав автор, ховаючись від куль, або ж під час звичайного спілкування із бійцями. Після того, як Валерій сам опиняється у ка-

дрі-підійшовши до дзеркала, фільм перестає бути без особливим поглядом на події.

Глядачі фестивалю обрали свого переможця – стрічку «Дивокрай» українсько-американських медіа-активістів Н. Машарової та А. Ульянова.

Нікого не залишив байдужим фільм-відкриття цьогорічного «86» – «Чорнобильські бабусі» від американських режисерок Голлі Морріс та Енн Богарт. Життєствердна документальна історія про сучасних мешканок зони відчуження отримала Гран-прі Лос-Анджелеського кінофестивалю.

«Я просто набрала землі до рота та вирішила, що більше нікуди не поїду», – каже бабуся Марія. Більше ста літніх жінок вирішили повернутися до зони відчуження – сіл навколо Чорнобиля. Вони долали охорону, страх смерті від отруєння, небезпеку перед хижими звірами, аби тільки знову побачити свій дім.

Після сумнозвісної аварії бабусь стало все більше, але, започаткувавши власне «коло поколінь», вони його, на жаль, самі й закінчують.

Фото надане організаторами

Підземний сеанс

У Київському метрополітені відбулася прем'єра фільму Ксенії Марченко «Там знизу тихо».

Показали фільм прямо на платформі станції «Кловська», яку знято й у самій картині. А для ефекту «повної присутності» екраном став станційний гермозатвор.

Режисерка Оксана Марченко провела кілька тижнів у глибинах київської підземки,

щоби показати її очима працівників. Результатом стала 20-хвилинна стрічка про таємниці метрополітену. «У якийсь момент здалося, що метро – це як велика квартира, де хтось мешкає, приходить у гості, де є свій ритм і емоційне наповнення», – ділиться враженнями авторка.

«Як пасажери, ми всі сприймаємо метро, наче велику конструкцію, – станція, каса, ескалатор, поїзд, швидко і за

графіком. Насправді ж, роботу цього величезного механізму забезпечує колектив у 7500 спеціалістів. Хотілося показати, наскільки ця звична підземка – живий організм, з різними настроями, згубами і знахідками, приємностями і не дуже, загадковістю і простотою», – каже радниця начальника КП «Київський метрополітен» Наталка Макогон.

Фільм створений у рамках освітнього проекту MyStreetFilmsUkraine від Міжнародного фестивалю кіно та урбаністики «86». Його показали і в столичному кінотеатрі «Кінопанорама» в рамках альманаху «Місцеві» під час «86. Післямова» – серії ексклюзивних показів фільмів-хітів цьогорічного фестивалю «86».

На фото показ фільму «Там знизу тихо»

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

театр

■ ДРУГЕ ЖИТТЯ ЕРІКА XIV

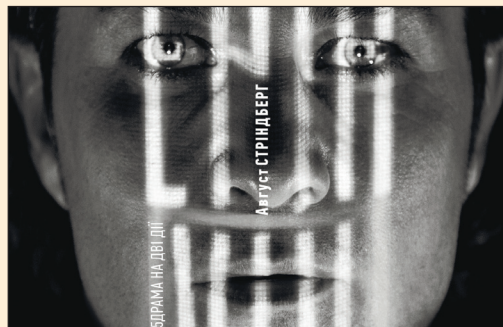
Долучитися до високого мистецтва – це завжди щастя. А мистецтво, яке актуальне сьогодні, додає, окрім насолоди, ще й відчуття причетності до подій у рідній державі, до успіхів її талановитих людей, які прагнуть змінити країну на краще. Ось такі почуття і роздуми викликає вистава «Ерік XIV», яку я щойно відвідала в театрі імені Івана Франка. Головну роль – роль короля Еріка – зіграв наш міністр культури, активіст Майдану, неординарна особистість і глибокий патріот України, народний артист Євген Нищук.

Тригодинне дійство, в основу якого вкладено епізод із періоду правління шведського короля Еріка XIV, переносить нас у місце між часом та простором...

Король одягнений у галіфе, а солдати – в сучасному камуфляжі... Ми розуміємо, що такого одягу не було у Швеції в XVI столітті. Та це не лише сучасне п'єсу, а й робить її ближчою, доступнішою, збуджує почуття й емоції українця-патріота.

Майстерна гра актора – міністра Євгена Нищука примушує глядача співпереживати, а в деяких моментах п'єси – навіть шаленіти від того, що коїться на сцені, від того божевілля, яке актор відображає у своїй грі монарха.

Найніжніші почуття любові до своїх дітей, світле кохання до жінки і жахлива, часом нереальна, жорстокість. І це у нього так природно, так наснажливо та емоційно! Важкий психологічний стан героя сприймається-звучить зі сцени, як власний стан митця, почуття короля – це його власні почуття, вчинки Еріка – його вчинки. Протягом усього дійства на сцені актор майстерно і переконливо передає складну душевну організацію непересічної людини.

В ореолі слави короля Євген Нищук показав монарха з усіма позитивами і вадами, притаманними простій людині, яка так само кохає, ненавидить, сумує і радіє.

Милуєшся звучанням рідної мови, її багатством, соковитістю, яскравістю, яка летить із вуст майстра сценічного мистецтва, і проймаєшся гордістю за те, що ти українець, і живеш між такими талановитими людьми, які є творцями держави і в політичному, і в мистецькому руслі.

Зоя ПАЦАЛО

Обрана Мельпоменою

Ірена БОРОВЕЦЬ

За плечима народної артистки України, метра рівненської сцени, улюблениці публіки Ліни Ізарової понад двісті ролей, та життя, віддане театру, сім'ї і студентам.

Незважаючи на досвід 75 прожитих років, очі Ліни Тимофіївни сповнені молодечого запалу, а відкрита усмішка розтоплює серця.

Вона зізнається, що з дитинства мріяла про театр, для якої він розпочався у сім років новорічним танцем «Циганочка» біля ялинки.

– Той виступ був для мене уроком імпровізації, без якої театр неможливий, – усміхається актриса. – На мені була красива червона спідниця, яку для виступу ми позичили в маминої подружки. Я так захопилася виконанням танцю, що «загубила» спідницю: присіла і піднялась вже без неї.

Проте маленька невдача не згасила цікавості до театру. Навпаки, відтоді Ліна все частіше виходила на сцену. Читала вірші, співала у хорі, відвідала драматичний гурток Будинку будівельників у рідному Запоріжжі.

Помітивши вроджені акторські здібності юної Ліни, керівник драмгуртка порадив їй пов'язати життя з театром. Та Ліна ігнорує знаки долі і разом із найкращою подругою подає

документи на фізмат у Дніпропетровськ. Колежанка не проходить конкурс, і документи з вишу із солідарності забирає й Ліна.

Дівчатка повертаються у Запоріжжя, щоб навчатись у місцевому педінституті. Там наша героїня проходить конкурс до театральної студії під керівництвом народного артиста Володимира Магара на курс Федора Стригуна. Вона неодноразово втікає з пар на репетиції і знову чує від вихователя настанову: від долі не втечеш – покидай педагогічний і йди в актриси.

Ліна вирішує ризикнути – здає сесію у Запорізькому педагогічному і летить до Києва на вступні іспити. Дізнавшись, що донька – студентка ще й Київського державного інституту театрального мистецтва імені І. К. Карпенка-Карого, мама радіє, але просить не кидати навчання на педагога-психолога. Її ще рік не відра-

ховуватимуть у Запоріжжі: а раптом передумає?

Та цього разу Ізарова зробила вибір на все життя. У Києві їй пощастить потрапити на курс заслуженого діяча мистецтв України Карасьова, до викладача, який вмів побачити найкраще в кожному студенті і розвинути це.

Після вишу дівчинці не довелося обирати театр для роботи, він сам обрав її. На випускних іспитах Федір Верещагін, режисер Вінницького театру, сказав: «Вона моя!» Пообіцявши, що актриса не пошкодує, він забрав її на роботу у Вінницю, де вона одразу отримує головні ролі: Есмеральди у «Соборі Паризької Богоматері», Галі у «Циганці Азі». У виставі «20 років потому» мала цікавий акторський досвід – грала двох героїнь, різних за віком.

Незважаючи на дбайливе ставлення вінницького керівництва та неймовірну любов шанувальників, Ліна вирішує переїхати працювати у Рівне.

Туди вона теж не проситься, її кличуть головний режисер Пивоваров та директор Гнатенко. Молоді та амбітні, вони мали намір створити кращий театр в Україні.

Симпатична актриса і в Рівному мала шанувальників – квіти дарували, листи писали, фото з фойє театру викрадали. Проте, окрім театральної родини, актриса страшенно закохана у сім'ю. Із чоловіком Святославом вони разом понад чотири десятиліття, виховали сина Максима та дочекались внучатка.

Ще однією статтею витрат душевного тепла для Ліни Тимофіївни є її студенти у Рівненському гуманітарному університеті, де вона понад сорок років викладає театральні дисципліни.

Отож скільки б імен ще не довелося їй приміряти до власного, Ліна Ізарова залишається талановитою актрисою, педагогом та душею Рівненського облмуздрамтеатру.

Вірна дружина. Щастя чи прокляття?

На таке запитання прагнуть дати відповідь англійський класик світової літератури і драматургії Сомерсет Моєм.

Відповісти на нього спробували й митці Київського театру драми і комедії на лівому березі Дніпра.

Прем'єрний показ вистави «Вірна дружина» відбувся нещодавно на малій сцені театру та мав досить широкий резонанс. І цей факт зовсім не дивує, адже проблеми кохання, сім'ї, вірності ніколи не втраять актуальності, бо ж – вічні й болючі та стосуються моралі, виховання і правил людського буття.

Можна подумати, що й тема банальна, і нічого нового сказати тут неможливо. Але... В тому й інтрига та успіх спектаклю, що авторам постановки, режисерові Ігорю Грибарю, та й акторам

цього театру, вдалося навіть у таку «банальщину» внести свій колорит. Все тут наповнене несподіванками у вирішенні сімейних інтриг.

Констанс (актриса Оксана Архангельська), дружина успішного і шанованого

лікаря, своєю реакцією на зради чоловіка з її найкращою подругою просто шокує. І проявляється це в тому, що вона вперто не хоче помічати очевидного.

А в тандемі з виконавцем ролі її чоловіка – Джона (заслужений артист України Перо Миронов) та в ансамблі зірок театру – народної артистки України Лариси Хоролець, талановитої та харизматичної Олени Завгородньої, заслуженої артистки Ірини Мельник та інших учасників цього іскрометного театального дійства – глядач мимовільно стає співучасником інтриги. Вистава завершується тим, що головна героїня таки реагує на зраду чоловіка – своєрідно і гідно, адже вірна дружина – це розумна жінка, яка знає собі ціну.

Леся САМІЙЛЕНКО

редактор
Світлана СОКОЛОВА

етнографія

■ ПАРАЛЕЛІ МІЖ КУЛЬТУРАМИ

18 червня в Національному музеї народної архітектури та побуту України відбудеться святкування традиційного латвійського свята для всієї родини – Янів день. Захід організовано за підтримки Посольства Латвії в Україні.

У програмі для відвідувачів музею – концерт за участю танцювального колективу з Латвії Dārta, Лайми Янсоне, віртуозної виконавиці музики на народному інструменті кокле, та Олафса Оконовса, проєкції якого доповнюють програму Лайми Янсоне, латвійської рок-групи Green Novice та українського фольк-гурту «Правияця».

Також гості музею зможуть взяти участь у майстер-класах від різноманітних ремісників (ковальство, гончарство, виготовлення ляльки-мотанки, бісероплетіння та ін.), продегустувати латвійське пиво, сир та хліб.

Латвійське свято Янів день, день літнього сонцестояння, тісно переплітається своїм змістом та традиціями із українським святом Івана Купала. Тому під час святкування будуть проведені паралелі між двома культурами.

19 червня в цьому ж музеї на території експозиції «Середня Наддніпрянина» і на Співочому полі відсвяткують Зелені свята: о 10.00 розпочнеться у церкві Святого Архистратига Михаїла святкова служба, потім – хресний хід до церкви Святої Параскеви; о 14.00 – обрядова народна частина свята. Покажуть поліський обряд «водіння куста», обряд встановлення «віхи» та Троїцького хреста.

Виступатимуть фольклорні колективи з Троїцькими піснями, проведуть майстер-клас із народного танцю від етногурту музею «Дам лиха закаблукам».

■ ПЛЕКАННЯ ТРАДИЦІЇ

11–12 червня на території музею в Пирогові відбувся яскравий захід «Дні різьбарства і плетіння», який організували працівники науково-дослідного відділу «Народного мистецтва та фольклору» під керівництвом О. Босого. Основні дійства пройшли на музейній експозиції «Середня Наддніпрянина», на просторому майдані біля сільської управи ХІХ століття з села Мліїв Городищенського району, що на Черкащині.

У колоритній атмосфері народного ярмаркування численні гості музею мали змогу ознайомитись та придбати різноманітні оригінальні вироби традиційного народного мистецтва і ремесел із деревини, лози, соломи, рогози.

Про зелені свята із перших вуст

Олександр БОСИЙ

Полісся – унікальна етнографічна зона України, в якій зберігся надзвичайно потужний і давній пласт народних звичаїв, уявлень і вірувань українців.

Проте ми сьогодні можемо говорити, що на цій древній землі, де практично не було з найдавніших часів масштабних міграцій автохтонів, поряд із фізичним Чорнобилем стався і не менш катастрофічний духовний Чорнобиль. Адже в результаті розселення місцевого населення поза межі 30-кілометрової зони перестали існувати як цілісне явище культури численні унікальні календарні та сімейні свята поліщуків; значною мірою постраждало народне мистецтво і фольклор, що відображають поетичне природовідповідне мислення наших предків, яке варто зберегти.

У багатьох домівках на Поліссі на Зелені свята і нині прийнято прикрашати житло різними запашними рослинами, зеленими гілками, пахучими польовими квітами, розкладати на підлогу так зване «татарське зілля», створювати з квітів різні композиції і плести віночки. Пізніше зелень, зокрема гілочки клена, липи, стали попередньо освячувати у церкві. Підлога в домі замаювалася свіжою травою. Ця традиція пов'язана з вірою в те, що зелень на Трійцю володіє особливою силою, яка захищає оселю від різного зла. За повір'ями, в домі не можна було підмітати до закінчення святка.

Наші далекі предки щиро вірили, що в ці дні не можна купатися у водоймах, оскільки русалки могли затягнути на дно. Ще однією традицією було освячення криниць, а також полів, щоб уберегти їх від повеней і градів. Наші прабабусі і прадідусі в цей день не давали худобі свіжої трави, не просівали через решето борошно в корито або діжку. Було прийнято пекти пшеничні пироги, обгорнуті в капустяне або бурякове листя. У ці дні жінки фарбували яйця в жов-

Поліщучки

тий колір і на спільній трапезі у лісі з піснями й забавами пригощали одна одну. Закінчувалися свята випровадженням русалок за межі села.

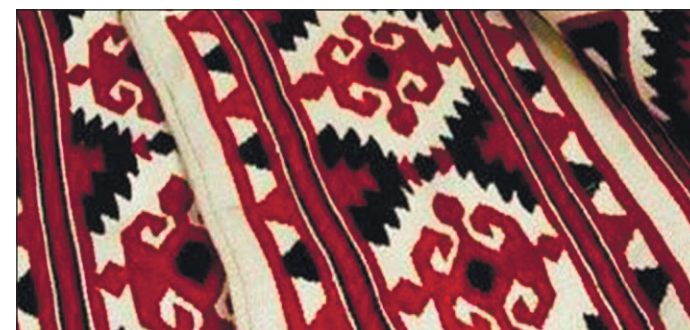
Нижче подаємо фрагменти записів із польового щоденника етнографа Олександра Босого стосовно Зелених свят, зроблені у 90-ті роки ХХ сторіччя у селах Житомирщини.

«На Трійцю зелене все приносять у хату. Клен ламають, плюшняк (татарник), пахучий такий, на полу в хаті розкидали. У дворі ставили коло окна три березки. Як ото поставиш, то кажуть, ніхто нічого не робить вам. І русалка не заходить у хату. Я таке чула. І в хлів, і в сарай тож поставити зелень треба, тоді русалка скаже: «О, сюди зайти не можна». Збирали звіробой і інші лікарські трави: волошку (од ляку), материнку, калину.

Моя двоюрідна сестра розказувала, що прибігла подружка і каже: «Ідем купатися?»; каже до матері: «Я зараз, зараз, мамо, прийду»; тільки-но пішла, а вже біжать: кричать,

що утопилась. Це було в суботу, як раз перед Трійцею. Фомки Кушитської чоловік тож в суботу втопився.

Ставлять берьозки у воротах чи перед вокнами, завтовшки,

Рушник Полісся

як рука молодої берьозки. Це треба три берьозки поставити. Хату вкращають кленом, липою, татарником. Цю траву по закінченні свят кидали на речку, або запалювали на дворі.»

За подібними уявленнями бачиться віра в існування іншого світу, інших сфер і планів буття, незримих для звичайного ока, але менше з тим –

тісно пов'язаних з людиною. Цей світ наповнений таємничим та особливим життям, він дав притулок і тим, кого культура називає «нечистою силою», «нечистим духом».

РУСАЛКИ

«Про русалок багато розказували, а моя мати бачила даже. Тепер то вони вже не ходять. Мати бачила їх, то вони у віночках такі, дівочки невеличкі такі, годов як до десяти-дванадцяти. Такі дівочки бігали у плетених віночках, купались. Мати бачила – в полі по житу бігали. Отак собі пореготали, пореготали, «а я, – каже мати, – заховалася». Людей ніби не трюгають, а, може, і трюгають кого, хто їх чіпає. От вони, примером, колись казали, на русальном нижні, як попереши плаття, то його можуть подерти на куски. Таку шкоду робили. Бувало, що і дітей залоскотували. А то таке розказували, що, кажуть, русалки ходили.

МОБІЛІЗОВАНОМУ

На війну як ішли, то в нас жінки нитку спеціальну ткали. Це ж, бува, кросна... да переснуєш лишне пасмо, ідуть нитки зайві, їх зматують назад. Давали цю нитку і казали, що вже не вб'є чоловіка. Уже приїде додому. І вони поприходили. Розказувала одна баба, що вона звилла таку нитку, то в неї

сім синів з фронту вернулись. А зараз у нас тож такий обичай – як іде в армію хлопець, їм дають ці нитки. Намотували на палочку і клали раніше в комсомольський білет. Хлопець її назад приносить додому. І я давала своєму сину цю нитку, яка залишається після того, як наткали і переснували лишне.»

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

краєзнавство

■ НАПЕРЕДОДНІ З'ЇЗДУ

Програма другого дня візиту на Миколаївщину розпочалася із засідання президії правління НСКУ за участю голів правлінь обласних організацій. Відкрив засідання голова НСКУ Олександр Реєнт з інформації про підготовчі заходи до чергового з'їзду Спілки. 23 січня 2017 року спливає 5-річний термін повноважень керівних органів Національної спілки краєзнавців України. У зв'язку з цим, на початку наступного року потрібно провести черговий VI з'їзд НСКУ.

За рішенням президії правління необхідно буде провести пленум правління в останньому кварталі 2016 року, на якому визначити дату, місце, порядок денний майбутнього з'їзду та кількість делегатів від Київської міської та обласних організацій. Київська міська та обласні організації опісля мають провести чергові або позачергові конференції, на яких обиратимуть визначену правлінням НСКУ персональну кількість делегатів.

Про напрями та особливості діяльності, проблемні питання в роботі обласних організацій розповіли під час виступів голови правлінь: Миколаївської – О. Тригуб, Запорізької – О. Денисенко, Одеської – В. Кушнір, Полтавської – О. Нестуля, Дніпропетровської – І. Кочергін. В обговоренні взяли участь члени правління НСКУ О. Гуржій, В. Дмитрук, М. Михайлуца, Р. Маньковська, О. Реєнт та ін.

Крім того, на засіданні було затверджено Положення про Полтавську обласну організацію НСКУ та розглянуто питання про лауреатів Премії імені академіка Петра Тронька 2016 року.

Про підготовку XIV Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 160-річчю від дня народження І. Франка та 150-річчю від дня народження М. Грушевського, в листопаді 2016-го й про участь Спілки в підготовці та проведенні Першого всеукраїнського музейного форуму в червні 2017-го у місті Переяслав-Хмельницькому розповіла заступник голови НСКУ Р. Маньковська.

Також на засіданні було рекомендовано до друку № 1/2 за 2016 рік наукового журналу «Краєзнавство», ухвалено рішення про вступ нових членів до НСКУ та відзначення краєзнавців нагородами НСКУ.

Експедиція на Миколаївщину

**Володимир
ДМИТРУК,
Володимир МИЛЬКО**

Триденна науково-краєзнавча експедиція Національної спілки краєзнавців України «Краєзнавство в збереженні історико-культурного та природного середовища Миколаївщини» розпочалася 16 травня з ознайомлення із експозиціями Музею ракетних військ стратегічного призначення у місті Первомайську.

Учасниками експедиції були члени президії правління НСКУ на чолі з її головою Олександром Реєнтом, голови правлінь більшості обласних організацій НСКУ, керівництво та члени Миколаївської обласної організації спілки. Музей являє собою бойову стартову позицію із шахтно-пусковою установкою, командним пунктом запуску ракети шахтного базування, наземним обладнанням і допоміжними механізмами ракетного комплексу «ОС», які збережені у первинному вигляді. На території бойової позиції розміщено також експозицію спеціальної ракетної техніки. Технічне обладнання і механізми у належному робочому стані підтримують колишні офіцери-ракетники, які несли бойове чергування на зазначеному ракетному комплексі.

Продовженням програми цього дня стало відвідання пам'яток села Мигії Первомайського району Миколаївської області: Національного природного парку «Бузький Гард», Мигіївської ГЕС та регіонального ландшафтного парку «Гранітно-степове Побужжя». Краєзнавці на власні очі переконалися, що не дарма «Бузький Гард» називають царством скель і води. Цей природний парк має неабияке значення для збереження, відтворення і раціонального використання унікальних природних та історико-культурних комплексів у басейні Південного Бугу. Річка тут тече у крутих кам'янистих берегах, утворюючи вузьку каньйоноподібну долину з величними граніт-

У музеї ракетних військ стратегічного призначення

ними скелями, водограями й островами. Крім того, учасники експедиції ознайомилися із такою цікавою архітектурною пам'яткою, як Мигіївська ГЕС, яка у радянські часи була перебудована в гідроелектростанцію з водяного млина кінця XIX століття.

На другий день відбулося ознайомлення із Національним історико-археологічним заповідником «Ольвія» – ком-

дослідного центру «Лукомор'я», Герой АТО Олександр Ігорович Смирнов.

Краєзнавці завітали до Очаківського військово-історичного музею імені О. Суворова. Експозиція установи знайомить з історією краю зі стародавніх часів, заснування міста, російсько-турецьких воєн, штурму фортеці Очаків, Кримської війни 1853–1856 років, з драматичними подіями на Очаківщині в роки ре-

(1850–1885). Експозицію музею розміщено у трьох залах і побудовано за хронологічним принципом. Перша зала – художньо-меморіальна, у ній експонуються твори Р. Судковського, фотоматеріали, архівні документи, особисті речі. У другій та третій залах репрезентовано творчість художників-мариністів другої половини XIX–XX століття.

Триденна експедиція завершилася візитом до села Трикрата Вознесенського району, де знаходиться садиба родини Скаржинських (кінець XVIII століття), та Державного заповідного урочища «Трикратський ліс», який включає заповідні урочища «Лабіринт» і «Василева пасіка», оглядом Актівського каньйону на річці Мертвовід.

На початку XIX століття ці землі належали В. Скаржинському, який на території свого маєтку в селі Трикрата створив урочище «Лабіринт», що збереглося з 1825 року до наших днів. Ліс посаджений у формі лабіринту, у вигляді двох літер «Г». Найвизначніша пам'ятка пар-

У Національному природному парку «Бузький Гард»

плексом пам'яток відомого античного міста-держави Ольвії в Миколаївській області біля села Парутине. Заповідник має власний музей, фонди археологічних матеріалів (понад п'ятдесят тисяч одиниць зберігання), наукову бібліотеку, експозицію архітектурно-будівельних елементів античної доби. Серед красивої природи краєзнавці побачили залишки неймовірного стародавнього міста, поринули в його історію. Екскурсію, яка включала огляд головних міських воріт, агори, теменоса, гідросистеми, східного торговельного ряду, гімнасія, оборонної стіни римської цитаделі, нижнього міста, дикастерію, поховальних склепів та ін., провів співробітник Науково-

волюцій, періоду Другої світової війни; також з історією участі місцевих мешканців у боротьбі з російською збройною агресією проти України 2014–2016 років. Увагу краєзнавців привернула необхідність оновлення експозиції закладу, надання теоретичному матеріалу, який розповідається відвідувачам, більш національно-патріотичного характеру.

Цього дня вдалося також потрапити до Очаківського музею мариністичного живопису імені Р. Судковського. Його фонд налічує 663 твори живопису та графіки. Основа колекції – 25 живописних праць всесвітньо відомого художника-мариніста Руфіна Гавриловича Судковського

ку – 150-річні дуби заввишки 30 метрів і до метра завширшки. Кожен із них узятий на облік, пронумерований та охороняється як пам'ятка природи.

В результаті експедиції Національна спілка краєзнавців України звернулася до владних представників Миколаївщини з проханням про підтримку краєзнавчого руху та з пропозиціями про співпрацю й шляхи розвитку краю. Лише спільними зусиллями вдасться перетворити Миколаївський край у привабливий туристичний регіон, адже природні та культурні об'єкти світового рівня в області мають стати в центрі інформаційного простору України та Європи.

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

ПІСЛЯМОВА

■ НЕЗВИЧАЙНИЙ КОНЦЕРТ

У столиці в концертному залі Спілки композиторів України відбувся незвичайний концерт – Музика Річарда Кемерона-Вольфа «Awakening Ancient Voices». У виконанні талановитих музикантів з Києва: Золтана Алмаші (віолончель), Дмитра Таванеца (фортепіано), Сергія Вілки (флейта), Маріани Скрипи (скрипка), Віктора Рекало (віолончель) та співачки Анни Бичкової (меццо-сопрано), та не менш талановитого гітарного квартету із Харкова у складі: Сергій Гаркуша, Максим Троянов, Ірина Половинка, Андрій Брагін прозвучали твори сучас-

Театралізована мікроопера для гітариста «Heretic» у майстерному виконанні гітариста Сергія ГАРКУШИ

ної модерної музики американського композитора. Особливе враження на присутніх справила театралізована мікроопера для гітариста «Heretic» у майстерному виконанні гітариста Сергія Гаркуші та кантата на старовинні містичні тексти «Without Breath» у чудовому виконанні солістки Анни Бичкової і харківського квартету гітаристів та віолончеліста Віктора Рекало. Для київських слухачів було цікаво познайомитися з новими віяннями у американській сучасній музиці, а для Річарда Кемерона-Вольфа, за його словами, було приємно бачити розуміючу і тепло сприймаючу його неординарні музичні твори київську публіку. Композитор із задоволенням приїде до нас знову для презентації своїх справді неординарних творів.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Анна БИЧКОВА (меццо-сопрано), віолончеліст Віктор РЕКАЛО та харківський квартет гітаристів виконують кантату «Without Breath»

Коло українського джазу

Леся САМІЙЛЕНКО

У Національному палаці мистецтв «Україна» завершився рік українського джазу.

Так буває, коли навколо хорошої ідеї об'єднуються друзі та однодумці. От і автор задуму проведення циклу концертів під назвою Jazz Kolo, відомий музикант Ігор Закус, завдяки друзям та однодумцям в особі колеги-музиканта, а нині директора Палацу «Україна» Романа Недзельського, зібрав у дружнє коло найкращих джазових музикантів. Вони протягом року тишили своїм мистецтвом джазу та експериментів у національному його втіленні та висловленні мовою імпровізації. Каже, що це дуже натурально, адже джаз – музика вольнолюбивих, як і сама природа, має своє автентичне коріння, що тягнеться з фольклорних джерел африканської та американської культур.

Тож наші автентичні і фольклорні джерельні струмені у цей стиль самі напрошуються не дарма. І звучить український джаз не менш органічно, аніж будь-який інший національно забарвлений музичний продукт. У цьому, упродовж року відвідуючи «джазколивські» концерти, мали нагоду переконатися всі шанувальники українського джазу.

Заключний Voices Ua, що відбувся минулого понеділка, за словами маестро Ігоря, став «жирною крапкою» і підсумком року вітчизняного джазу в Національному палаці мистецтв «Україна». І став ще й тріумфально успішним, адже всі присутні мали змогу насолоджуватися співом найкра-

Фінал концерту

щих юних і молодих виконавців, почути справжніх зірок, які давно є «обличчям» цього жанру вокального і музичного мистецтва.

Влад КАРАЩУК

Розпочалась концертна програма з виступу юної зірочки Іванки Червінської, яка співала українські народні пісні у прекрасній і яскравій джазовій обробці.

А наступну співачку – Лауру Марті – шанувальники джазу знають давно, вона – окраса джазового вокального олімпу, прекрасний педагог з вокалу; народилася в Харкові, у вірменській родині, та вважає Україну своєю рідною батьківщиною і дуже пишається власним походженням. Дружба з композитором і музикан-

том Ігорем Закусем дала свої творчі плоди. У цей вечір Лаура виконала його баладу «Під враженням», продемонструвавши високий клас джазового вокального виконання.

Несподіванкою цього вечора став виступ юної Олі Чернишової, яка не була заявленою в програмі, але стала її чарівною складовою завдяки оригінальному тембральному джазовому прочитанню української народної пісні.

Вікторія Олізе – також відома в колах шанувальників джазу юна співачка, її виступ був не менш цікавим та оригінальним, оздоблений блискучим супроводом музикантів: Дениса Мороза (гітара, губна гармошка), Родіона Іванова (клавішні), Ігоря Закуса (бас-гітара) та барабанника Сергія

Ігор ЗАКУС

Балалаєва. Власне, цей музичний колектив і супроводжував успішні виступи всіх артистів-вокалістів протягом цієї концертної програми.

Юна львів'янка Уляна Кушик приїхала на концерт, аби продемонструвати виконання своїх власних джазових композицій, канвою яких була українська пісня.

А от виступ фіналіста цього річного «Голосу країни» Влада Карашука публіка зустріла не лише бурхливими оплесками, але й велелюдною присутністю в залі його шанувальників. Адже Влад не дарма був на цьому проєкті не лише тим виконавцем, якого високо оцінила королева джазу Джамала, але й співаком, до якого не мали зауважень музичні фахівці, бо ж був у будь-якому жанрі і стилі – бездоганим.

Його виконання народної обрядової «Подоланочки» вже отримало оцінку на проєкті. Але співак та артист цього вечора показав і не менш яскраву й талановиту джазову композицію на пісню «Ой у полі три криниченьки», граючи голосом і вражаючи глибиною прочитання тих почуттів, які закладені у пісню нашим народом. Bravo! Оплески, які супроводжували його фінальний виступ, нагадали всім про те, що на українському пісенному небосхилі запалала ще одна яскрава зірка.

Він був одним із вокалістів-чоловіків у цій програмі. А у фіналі юнки-вокалістки та Лаура Марті дуже артистично продемонстрували успіх колоджазової ідеї, яка розширить горизонти сприйняття українського джазу та оздобить його іменами блискучих талантів.

Фотознімки Яна МАШТАЛІРА

Газета «Культура і життя»

№ 25 (4700), 17 червня 2016 р.

Виходить із 7 жовтня 1923 року
 Свідоцтво про реєстрацію
 КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-62
 cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Андрій ЩЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Андрій ВАСЮК (секретар ради), Олег ВЕРГЕЛІС, Богдан ГАЛАЙКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Ростислав КАРАНДЄЄВ, Олексій КОНОНЕНКО, Наталія МУСІЄНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Андрій ЩЕКУН

Адреса видавництва

03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-65

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

Поліграфічний комбінат
 ТОВ «Типографія "Від "А" до "Я"»
 м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
 Тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
 Тел.: +38 (044) 498-23-64;
 +38 (097) 111-17-56

Редакція не публікує колективні листи та звернення
 Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2016

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2016 р.:
 1 місяць – 19,22 грн; півріччя – 115,32 грн
 У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.
 Передплатний індекс
60969

Медіа-портал «Культура»: <http://cultua.media>

Наклад 5 000

Ціна договірна

4 182 015 719 400 131 25